

Poskytování právních služeb

Tomáš Sekanina

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš Sekanina**
Osobní číslo: **A12242**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Informační technologie v administrativě**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Poskytování právních služeb**

Téma anglicky: **The Provision of Legal Services**

Zásady pro vypracování:

1. Popište práva a povinnosti advokáta.
2. Způsoby výkonu advokacie.
3. Popište postavení a činnost notářů.
4. Uveďte možnosti pomoci prostřednictvím soudního exekutora.
5. Nastiňte možnost úpravy do budoucna.
6. Uveďte příklady bezplatného zastoupení klienta advokátem.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **BALÍK, Stanislav. Advokacie včera a dnes. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, s.r.o., 2000. ISBN 80-902627-7-5.**
2. **SHELLEOVÁ, Ilona. Organizace soudnictví, notářství a advokacie: vysokoškolská právní učebnice. Praha: Linde, 1997, 437 s. ISBN 8072010514.**
3. **SHELLEOVÁ, Ilona. Zákon o advokacii a předpisy související. 1. vyd. Brno: Iuridica Brunensia, 1995. 282 s. ISBN 80-85964-03-1.**
4. **ÚZ č.984 Advokacie, notářství, soudnictví – zákony po rekonstrukci 2014. Ostrava: Sagit, 2013. ISBN 978-80-7488-009-4.**
5. **GROSSOVÁ, Marie. Exekuce v současné právní praxi. 1. vyd. Praha: Linde, 1996, 389 s. ISBN 8072010468.**

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. Vladislav Štefka

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

6. února 2015

Termín odevzdání bakalářské práce:

21. května 2015

Ve Zlíně dne 6. února 2015

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Miroslav Matýsek, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přípoště-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce představuje stručný úvod do problematiky, která se týká poskytování právních služeb. Vycházet budu převážně ze zákonů, internetových zdrojů a zapůjčené literatury. V první části popisuji advokacii, práva a povinnosti advokáta. Dále pak notáře, jejich postavení a jejich orgány. Nakonec přiblížím soudního exekutora a jeho činnost a nastíním změny v exekučním řízení.

V druhé části bakalářské práce se budu věnovat bezplatné právní pomoci. Přiblížím, jaké jsou typy této pomoci a jak se využívá v řízení a mimo něj. Nakonec uvedu příklady z praxe.

Klíčová slova: advokacie, advokát, notář, soudní exekutor, bezplatná právní pomoc

ABSTRACT

Bachelor thesis presents a brief introduction, which relates to the provision of legal services. I will come mainly from the laws, Internet resources and borrowed literature. In the first part of the thesis describes the legal profession, the rights and obligations of a lawyer, notary then, their position and their bodies. Finally, the bachelor thesis approaches bailiff and his work and outlining changes in enforcement proceedings.

In the second part of the thesis I will deal with free legal assistance. I zoom in, what are the types of aid and how it is used in the management and beyond. Eventually the examples will be from practice.

Keywords: advocacy, lawyer, notary, judicial executor, free juristic help

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce, panu JUDr. Vladislavu Štefkovi, který mě od začátku práce pobízel, ať na práci pracuji a poskytoval rady, když jsem si nebyl s něčím jist. Také bych mu chtěl poděkovat za ochotu a trpělivost, kterou mi svým přístupem při psané bakalářské práce dodával.

Na závěr bych chtěl poděkovat rodině, která mě během mého studia podporovala a byla pro mě oporou. To samé platí i pro mé přátele.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ZÁKON O ADVOKACII	11
1.1 HISTORIE ADVOKACIE V ČESKÉ REPUBLICE.....	11
1.2 PRÁVNÍ SLUŽBY.....	12
1.2.1 Advokáti.....	13
1.2.2 Fyzické osoby.....	13
2 ADVOKÁT A JEHO PRÁVA A POVINNOSTI.....	14
2.1 ZAPSÁNÍ DO SEZNAMU.....	14
2.2 ZPŮSOB VÝKONU ADVOKACIE	15
2.3 PRÁVA A POVINNOSTI ADVOKÁTA	15
2.3.1 Obecné povinnosti advokáta	16
2.3.2 Povinnosti vůči klientovi.....	16
2.3.3 Povinnosti vůči České advokátní komoře	17
2.3.4 Povinnosti vůči advokátnímu stavu	17
2.3.5 Práva advokáta	18
2.4 PORUŠENÍ POVINNOSTÍ ADVOKÁTA	19
2.5 OBSAH SMLOUVY MEZI KLIENTEM A ADVOKÁTEM	19
2.6 ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT	20
2.7 ADVOKÁTNÍ KOMORA	21
2.7.1 Sněm.....	21
2.7.2 Předseda komory	21
2.7.3 Kontrolní rada	22
2.7.4 Představenstvo.....	22
2.7.5 Kárná komise	23
2.7.6 Odvolací kárná komise.....	23
3 NOTÁŘI.....	24
3.1 ZAHÁJENÍ NOTÁŘSKÉ ČINNOSTI.....	24
3.1.1 Notářské razítko	24
3.2 ZÁNIK NOTÁŘSKÉHO ÚŘADU A ODVOLÁNÍ NOTÁŘE	24
3.3 POSTAVENÍ A PŮSOBNOST NOTÁŘE	25
3.3.1 Notářská činnost.....	26
3.3.2 Poskytování právní pomoci notářem.....	27
3.3.3 Výkon ostatních činností.....	27
3.4 NOTÁŘSKÉ ÚŘADY A KOMORA	27
3.5 ORGÁNY NOTÁŘSKÉ KOMORY	28
3.5.1 Kolegium.....	28
3.5.2 Prezidium	28
3.5.3 Prezident.....	29
3.5.4 Revizní komise.....	29

3.6	NOTÁŘSKÝ KONCIPIENT	29
3.7	NOTÁŘSKÝ KANDIDÁT.....	30
4	SOUDNÍ EXEKUTOR.....	31
4.1	JMENOVÁNÍ EXEKUTORA	32
4.2	ZÁNİK EXEKUTORSKÉHO ÚŘADU	33
4.3	EXEKUČNÍ ČINNOST.....	33
4.4	DALŠÍ ČINNOST EXEKUTORA	35
4.5	EXEKUTORSKÝ ZÁPIS	36
5	ZMĚNY V EXEKUČNÍM ŘÍZENÍ.....	37
5.1	PŘÍČINY A SYSTÉMOVÉ PROBLÉMY	38
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	40
6	BEZPLATNÁ PRÁVNÍ POMOC.....	41
6.1	BEZPLATNÁ PRÁVNÍ POMOCT MIMO ŘÍZENÍ	41
6.2	BEZPLATNÁ PRÁVNÍ POMOCT V ŘÍZENÍ.....	42
6.2.1	Trestní řízení	42
6.2.2	Správní řízení	42
6.2.3	Soudní řízení správní.....	42
6.2.4	Občanskoprávní řízení	42
6.2.5	Řízení o ústavní stížnosti	43
6.3	POMOC POMOCÍ ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY	43
6.3.1	Jak vypadá žádost o ustanovení advokáta	44
6.4	JAKÉ JSOU TYPY BEZPLATNÉ PRÁVNÍ POMOCI.....	45
6.4.1	Příklad návrhu poškozeného na přiznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně	46
6.4.2	Pro bono služby	47
6.4.3	Příklad pro bono služby	48
6.4.4	Bezplatné právní poradny na internetu	49
6.4.4.1	Příklady z online bezplatné právní poradny	49
7	PŘÍKLADY Z PRAXE Z VYUŽITÍM BPP	52
7.1	PŘÍKLAD PRVNÍ	52
7.2	DRUHÝ PŘÍKLAD.....	53
	ZÁVĚR	55
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	57
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	59
	SEZNAM OBRÁZKŮ	60
	SEZNAM PŘÍLOH.....	61

ÚVOD

Toto téma bakalářské práce, poskytování právních služeb, jsem si vybral, protože jsem si chtěl rozšířit obzory o advokátech, samotné advokacii, notářích a soudních exekutorech. Práci jsem si vybral i z důvodu, kdybych sám potřeboval služby advokátů, notářů nebo soudního exekutora. Do budoucna pak budu vědět, na koho se obrátit s problémem, který u mě může nastat, protože v dnešním světě se dostane člověk, který nemá alespoň základní informace o právu, do problémů velice lehce. Díky tomu pak druhá osoba, která bude stát proti Vám a bude mít tyto informace, a vy je mít nebudete, vás pak může lehce předčít a znemožnit.

Bakalářská práce se bude skládat ze dvou částí. Jako první bude teoretická část, ve které se budu zabývat advokací, jejím současným zněním a trochu se podívám i do historie. Následně se pokusím objasnit základní údaje o advokátech, jaké mají práva a povinnosti, kdo to jsou advokátní koncipienti a z čeho se skládá Česká advokátní komora. Dalším bodem teoretické části budou informace o notářích, jejich kandidátech a koncipientech a z čeho se skládá notářská komora. Nakonec této části popíšu postavení a působnost notářů. Další dva body se budou věnovat soudním exekutorům. Pokusím se nastínit jejich hlavní činnost a další činnosti. Dodám, jak se člověk může stát exekutorem, jak o tento post může přijít, a popíšu, jaké změny v exekučním řízení připravuje vláda do budoucna a jak se k tomu staví exekutorská komora České republiky.

Ve druhé části této práce popíšu bezplatnou právní pomoc. Jak se využívá v řízení a mimo právní řízení. Nastíním pomoc Pro bono centra a uvedu příklad pro bono pomoci. V posledním bodě pak přidám příklad z praxe za využití neziskové organizace, která poskytuje právní služby zdarma.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKON O ADVOKACII

Zákon nám určuje podmínky, po kterých mohou být poskytovány právní služby, a podmínky pro poskytování právních služeb advokáty.

Poskytováním právních služeb využíváme při obhajobách u trestních věcí, při zastupování v řízení před soudy, sepisování listin, při udělování právních porad, zpracování právních rozborů a další formy právní pomoci, které jsou vykonávány soustavně a za úplatu. Dále se tímto termínem rozumí činnost opatrovníka pro řízení ustanoveného podle zvláštního právního předpisu, jestliže je vykonávána advokátem. [22]

1.1 Historie advokacie v České republice

Právo se do České republiky dostalo už za středověkého státu. Už v roce 1348 byla v Praze založena středoevropská univerzita s právnickou fakultou. Díky tomu zde působili významní čeští i zahraniční advokáti. Domácí zemské a městské právo se vyrovnalo svojí úrovní právu v sousední Svaté říši římské. První zmínka o snaze využívat advokacii je z roku 1615. Váže se ke sněmovnímu usnesení.

Důkladnější úpravu advokacie přináší podrobněji až pobělohorské obnovení zřízení zemské. To bylo platné od roku 1627 v Čechách. Na Moravě to bylo až o rok později a to v roce 1628. Poté se objevila jeho novelizace roku 1650 – 1652. Díky tomu vzniklo povinné zastoupení advokátem. Byly stanoveny podmínky přístupu k povolání a dána disciplinární pravomoc pro soudy nad advokáty.

Jedním z významných právníků u nás byl děkan právnické fakulty a dokonce právní poradce Beethovena, Johan Nepomuk Kaňka. V jeho domě na Národní třídě nyní sídlí Česká advokátní komora. Od roku 1848 otevřel cestu pro habsburské monarchy k budování moderního státu. V roce 1868 byl přijat nový Advokátní řád. Díky tomuto archu byla advokacie brána jako svobodné a nezávislé povolání. Vznikaly první samosprávné advokátní komory.

V roce 1882 byla tehdy Karlo-Ferdinandova univerzita rozdělena na českou a německou část. Otevřela se první česká právnická fakulta. Poté se zde začali stále více a více prosazovat i čeští advokáti. Koncem století pak nastupující česká generace založila Spolek českých advokátů. Spolek dokonce začal vydávat ryze český advokátní časopis. Jmenoval se Časopis českých advokátů. Později byl přejmenován na Právnické rozhledy.

Před začátkem první světové války se advokátní organizace stabilizovaly. K významným advokátům, kteří působili v Česku, patřili například Josef Tragy, Antonín Strobach, Tomáš Černý, Jan Podlipný či spisovatel Svatopluk Čech. Po vzniku Československé republiky začala etapa, ve které nový stát navázal na právní úpravu využívanou v Rakousku. Na vzniku samostatného státu se valnou měrou hlavně podíleli advokáti. Ti se pak zapojili v první republice do politického dění. Byly to například Alois Rašín, Ivan Dérer či poradce T. G. Masaryka Václav Bouček.

V roce 1918 byly otevřeny další právnické fakulty a to v Brně a Bratislavě. Tyto školy otevřely své dveře i ženám. První advokátkou se pak stala Matylda Mocová-Wíchová. Když končila první republika, měla advokacie v českých zemích vybudovanou tradici. Úspěšné advokátní kanceláře byly rodinnými podniky.

Během druhé světové války se všechny události odrazily ve všech právnických sférách. Nastal úpadek a byly určeny cesty, po kterých se měla advokacie ubírat. Po roce 1948 prošla advokacie dalšími zásahy. Režim se začal zbavovat nepohodlných advokátů. Zabavoval jim jejich oprávnění. Zanikly soukromé praxe.

Po revolučním roku 1989 nastal návrat osvědčených hodnot a to nejen v advokacii. První ministryní spravedlnosti se stala Dagmar Burešová, pražská advokátka. Otakar Motěj se stal předsedou Nejvyššího soudu v České republice. Ve stejném roku byl připraven text zákona o advokacii, který navazoval na rakouskou i prvorepublikovou právní úpravu advokacie. Tento zákon vstoupil v účinnost 1. 7. 1990. Díky tomu se nalila nová krev do řad právníků. Byly to hlavně lidé, kteří po advokátském povolání v minulosti mohli jen toužit.

Jako poslední tečku k historii advokacie jde považovat přijetí zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Ten upravuje výkon advokacie v mezích evropského standardu. Na tento zákon navazují stavovské předpisy, které upravují práva a povinnosti advokátů. [19]

1.2 Právní služby

Na území České republiky mají oprávnění poskytnout právní služby za podmínek stanovených zákonem a způsoby v něm uvedeným

1) Advokáti

2) Fyzické osoby

1.2.1 Advokáti

Advokát je při poskytování právních služeb nezávislý. Dále je vázán právními předpisy a v jejich mezích příkazy od klienta. Právní služby advokáti poskytují ve všech věcech. Každý člověk má pak právo na svobodnou volbu advokáta.

1.2.2 Fyzické osoby

Které jsou:

1. Státními příslušníky státu Evropská unie, nebo Švýcarské konfederace, anebo smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru.
2. Osoby, které jsou státními příslušníky jiného státu, ale jsou v některém z domovských států usazení, a v daném státu, získaly oprávnění poskytovat právní služby pod profesním označením domovského státu. Toto oznámení bylo oznámeno ve sdělení Ministerstva spravedlnosti, vyhlášením ve Sbírce zákonů. [24]

2 ADVOKÁT A JEHO PRÁVA A POVINNOSTI

Ten kdo je zapsán v seznamu advokátů, který vede Česká advokátní komora, se stává advokátem.

2.1 Zapsání do seznamu

Do seznamu advokátů zapíše komora každého kdo je:

- a) Svěprávný
- b) Osobu, která získala vysokoškolské vzdělání v oboru právo
- c) Toho kdo je bezúhonný
- d) Osobu, která vykonávala praxi po dobu delší jak tři roky jako advokátní koncipient
- e) Osobě, která nebyla vyškrtuta ze seznamu advokátů, nebo jestliže od vyškrtnutí uplynula doba pěti let a insolvenční řízení v této době už bylo pravomocně ukončeno
- f) Ten komu nebylo uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů
- g) Osoba, která není ve služebním nebo pracovním poměru
- h) Osobě, která složila advokátní zkoušku
- i) Ten kdo uhradí poplatek, který je stanoven stavovským předpisem a to nejvýše částkou 10000 Kč
- j) Osobě, která po splnění daných podmínek složí slib do ruky předsedy komory.

Advokáti, kteří jsou zapsáni v seznamu advokátů, mají oprávnění poskytovat právní služby pouze v oblasti práva státu. Jedná se o stát, v kterém získali oprávnění k poskytování právních služeb.

Poté co je advokát zapsán do seznamu advokátů, vydává Advokátní komora advokátovi osvědčení o zápisu do seznamu a identifikační průkaz pro advokáty. Většinou a nejpozději do jednoho týdne od zápisu. Identifikačním průkazem nebo osvědčením advokát prokazuje svoje oprávnění k poskytování právních služeb.

Bezplatně vydává Komora advokátovi pouze první identifikační průkaz. Pro vydání nového průkazu může komora po advokátovi chtít uhradit poplatek, který stanoví stavovský předpis. Poplatek se může vyšplhat až do výše 1000 Kč.

Osoba, která je vyškrtána ze seznamu je povinna odevzdat ihned své osvědčení o zápisu do seznamu a musí vrátit svůj identifikační průkaz advokáta. [22]

2.2 Způsob výkonu advokacie

Advokát vykonává advokacii třemi způsoby:

- 1) V pracovním poměru
- 2) Samostatně
- 3) Dohromady s jinými advokáty jako společník společnosti, společník společnosti podle občanského zákoníku nebo jako společník zahraniční společnosti

Advokát je povinen užívat označení „advokát“ při svém výkonu advokacie. Jestliže se jedná o sdružení nebo obchodní firmu společnosti, musí být zřetelné, že se jedná o společnost nebo sdružení, která má v předmětu činnosti výkon advokacie. Advokáti, kteří praktikují právní služby jménem zahraniční společnosti, využívají název této zahraniční společnosti nebo její organizační složky podle zápisu v obchodním rejstříku.

Do seznamu advokátů musí být zapsáno sídlo advokáta. To se musí nacházet na území České republiky. Pokud advokát pracuje v advokátní společnosti, musí být jeho sídlo shodné se sídlem dané společnosti. Podle zvláštních právních předpisů musí být zapsané sídlo advokáta, který vykonává advokacii samostatně, nebo ve sdružení více advokátů. [21]

2.3 Práva a povinnosti advokáta

Povinností advokáta je prosazovat a chránit práva a zájmy klienta. Musí se řídit jeho pokyny. Jestliže jsou však pokyny klienta v rozporu s právním nebo stavovským předpisem, nemusí je plnit, a proto je advokát povinen klienta o tom přiměřeně poučit.

Jestliže vykonává advokacii, je advokát povinen jednat svědomitě a čestně. Dále je povinen používat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich míře uplatnit v zájmu klienta vše, co dle svého uznání pokládá za prospěšné. Při výkonu advokacie postupuje tak, aby nesnižoval hrdost advokátního stavu. Díky tomu je povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Tyhle pravidla stanoví stavovský předpis.

Při trestním řízení u soudu je advokát povinen využívat stavovský oděv advokáta. Tento oděv stanoví komora stavovským předpisem. [2]

2.3.1 Obecné povinnosti advokáta

Jedná se o základní povinnosti, které směřují k výkonu profese. Udávají základní pravidla pro chování advokáta při poskytování právních služeb. Povinnosti advokáta jsou:

1. Využívat při výkonu advokacie označení advokát.
2. Mít pojištění pro případ odpovědnosti, když způsobí poskytováním právních služeb škodu.
3. Advokát je povinen vést dokumentaci o poskytnutí právních služeb.
4. Vlastnit na území ČR sídlo a být na tomto místě k zastižení v určitou dobu.
5. Vypovědět smlouvu o poskytování právních služeb ve stanovených případech. [20]

2.3.2 Povinnosti vůči klientovi

Zde najdeme nejvíc povinností advokáta, jelikož právě jemu jsou služby poskytovány. Jedná se o následující povinnosti:

1. Při případném nároku klienta o bezplatnou právní činnost by měl advokát klienta informovat.
2. Prosazovat právo a chránit zájmy klienta a postupovat podle jeho pokynů. Oprávněné zájmy klienta upřednostnit před vlastními zájmy.
3. Ve stanovených případech zákonem odmítnout poskytnutí služeb.
4. Pokud se objeví jakákoliv překážka ve výkonu advokacie, musí advokát ustanovit jiného advokáta svým zástupce.
5. Činit neodkladné úkony, jakmile jsou ukončeny poskytnuté právní služby, tak aby klient neutrpěl újmu na svých právech.
6. Advokát nemá oprávnění ověřovat úplnost nebo pravdivost skutkových informací, které poskytne klient.
7. Musí zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb. Zprostit ho z této povinnosti může pouze klient. Jestliže klient umře, advokát nemusí zachovávat mlčenlivost.

8. Poskytnout včas a řádně informovat klienta o postupu výkonu služby a vyličit mu podklady a vysvětlení potřebné pro uvážení dalších důkazů.
9. Po skončení poskytování právních služeb odevzdat klientovi nebo jeho zástupci bez odkladů všechny významné písemnosti, které mu klient zapůjčil a svěřil. Taktéž ty které z projednané věci vznikly.
10. Vést si přiměřené záznamy o výkonu služby a při požádání klienta předložit tento obsah s úplným vysvětlením. [20]

2.3.3 Povinnosti vůči České advokátní komoře

1. Na základě určení komorou poskytovat právní služby klientům.
2. Platit příspěvek na činnost komory a odvody do sociálního fondu a do fondu pro vzdělávání koncipientů.
3. Poskytnout služby klientům jiného advokáta jakožto jeho nástupce.
4. Při převzetí zastoupení ve sporu proti jinému advokátovi informovat komoru.
5. Při sporech s dalším advokátem nebo advokátním koncipientem využít smířčího řízení před orgány komory. [20]

2.3.4 Povinnosti vůči advokátnímu stavu

Advokacie je vybudována na několika základních principech. Advokát má tak celou řadu povinností a plněním těchto povinností přispívá k jejich stabilitě a prohlubování. Jedná se zejména o tyto povinnosti:

1. Dodržovat pravidla profesionální etiky, pravidla soutěže a nesnižovat důstojnost advokátního stavu.
2. Chovat se slušně, čestně a poctivě a díky tomu přispívat k vážnosti a důstojnosti advokátního stavu.
3. K soudům, jiným orgánům a osobám, které rozhodují o právních věcech zachovávat zdvořilost a náležitou úctu.
4. Držet se podle stanovených pravidel pro jednání před soudy nebo jinými orgány.

5. Vykonávat veřejně prospěšnou činnost. [20]

2.3.5 Práva advokáta

Advokát má práva obecná, práva vůči komoře či jiným advokátům nebo ke klientům samotným.

1. Podle zákona má advokát právo vypovědět smlouvu o poskytování právních služeb
2. Právo být informován o činnostech advokátní komory.
3. Advokát má právo účastnit se sněmu, volit a být zvolen do orgánu české advokátní komory.
4. Může se nechat zastoupit jiným advokátem, svým zaměstnancem či koncipientem.
5. Má právo na využití služeb, které poskytuje Česká advokátní komora.
6. Advokát smí vykonávat jinou činnost, jestliže není neslučitelná s výkonem advokacie.
7. Má právo vykonávat advokacii společně s jinými advokáty nebo samostatně.
8. Může po klientovi žádat přiměřenou zálohu za službu. Má rovněž právo na odměnu a náhradu za vynaložené náklady.
9. Má právo odmítnout poskytnout právní služby, kromě příkladů, kdy byl advokát k poskytnutí služby určen či ustanoven. [20]

Obrázek 1: Česká advokátní komora – Kaňkův palác

2.4 Porušení povinností advokáta

Jestliže se dostanete do sporu s advokátem, zvažte, jestli nebude vhodné spolupráci s ním ukončit. Protože klient má právo kdykoliv advokáta vyměnit. Ukončení smlouvy s advokátem klient nemusí zdůvodňovat. Pokud je advokát ustanoven soudem nebo přidělen Českou advokátní komorou je už tento proces složitější. Do sporu s advokátem se můžete dostat, aniž by advokát své povinnosti porušil nebo naopak advokát zase může porušovat povinnosti, a to i vůči klientovi, ale klientovi to nevadí. Nejčastější důvod pro vznik sporu je, že advokát porušil své povinnosti vůči klientovi. Klient proto může od advokáta odejít a vyhledat služby jiného advokáta. Jestliže přestane důvěřovat svému advokátovi, doporučuje se spolupráci s advokátem ukončit. Pokud máte pochybnosti o správném jednání advokáta, podejte České advokátní komoře stížnost na daného advokáta. Advokáti nebo konci-pienti jsou kárně odpovědní za kárné provinění. Tím se rozumí opětovné nebo závažné porušení povinností. Pokud tak nastane komora má právo advokáta potrestat. [1]

2.5 Obsah smlouvy mezi klientem a advokátem

Doporučuje se, aby mezi advokátem a klientem byla uzavřena písemná smlouva při poskytnutí právních služeb. Smlouva tak umožní jistotu pro obě strany o jejich vzájemném vztahu. Z praxe je známé, že advokáti s klienty často smlouvy neuzavírají, a proto z toho pak plynou problémy.

Obsahem smlouvy by pak mělo být:

- klient chce dosáhnout určitých cílů v daných právních věcech, takže stanovení daných cílů,
- vymezit právní věci či okruh právních věcí, ohledně kterých je advokát povinen klientovi poskytovat služby,
- stanovit si kroky, které by advokát měl určitě učinit, a které by naopak učinit neměl,
- z právního hlediska, by měl advokát klientovi sdělit, že klientova věc není beznadějná, proto by měl podepsat prohlášení,
- stanovit si odměnu pro advokáta,

- domluvit se, zda je klient vůbec povinen platit zálohu advokátovi, a případně že je, tak v jaké míře,
- určit, zda odměna advokáta zahrnuje také náhradu všech výdajů advokáta, které advokát během poskytnutí služeb klientovi může vykazovat,
- domluvit se, jak často mezi sebou bude klient a advokát komunikovat a hlavně, jak často a jakým způsobem bude advokát podávat zprávy o vývoji klientovi věci,
- jak bude probíhat vyúčtování práce advokáta. [1]

2.6 Advokátní koncipient

Je to osoba, která je zapsána v seznamu advokátních koncipientů. Koncipientem se můžete stát tak že,

- a) jste plně svéprávní,
- b) získali jste vysokoškolské vzdělání v oboru právo,
- c) nebylo vám uloženo kárné opatření odstranění ze seznamu advokátních koncipientů,
- d) jste bezúhonní,
- e) nebo ten kdo je k advokátovi, ke společnosti, evropskému advokátovi nebo k zahraniční společnosti v pracovním poměru, který je sjednám na stanovenou týdenní pracovní dobu a to podle zvláštního právního předpisu.

Koncipient může být se seznamu vyškrtnut, jestliže komora zjistí, že daná osoba nesplňuje jednu z daných podmínek. Jestliže byl koncipient zapsán do seznamu advokátů, je vyškrtnutý v den zápisu do daného seznamu. Jestli je koncipientovi uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu koncipientů, bývá z tohoto seznamu vyškrtnut, v den kdy rozhodnutí nabyde rozhodnutí právní moci o uložení kárného opatření. Pokud koncipient složí advokátní zkoušku, je vyškrtnut ze seznamu po uplynutí šestého měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém byla advokátní zkouška složena.

Koncipient musí vykonávat u společnosti, zahraniční společnosti či přímo u advokáta právní praxi. Cílem praxe je získat pod vedením advokáta znalosti a potřebné zkušenosti, které pak uplatní při výkonu advokacie.

Koncipient je povinen postupovat právní praxi v souladu se zákonem a stavovskými předpisy. Je povinen absolvovat vzdělávací akce, které mu stanoví komora stavovskými

předpisem. Je to součástí jeho praxe. Účast na vzdělávacích akcích je považována za výkon jeho práce. [22]

2.7 Advokátní komora

Hlavní sídlo je v Praze. Pobočka se zřizuje v Brně. Pobočka zajišťuje působnost komory pro advokáty, které mají sídla v obvodu krajských soudů v Brně a Ostravě a pro jejich koncipienty a pro evropské advokáty. Je to stavovská samosprávná organizace pro všechny advokáty. Vykonává veřejnou správu na úseku advokacie a je právnickou osobou. Advokátní komora obsahuje tyto orgány:

1. sněm,
2. předsedu komory,
3. kontrolní radu,
4. představenstvo,
5. kárnou komisi,
6. odvolací kárnou komisi a
7. zkušební komisi pro zkoušky způsobilost, uznávací zkoušku a advokátní zkoušku.

[22]

2.7.1 Sněm

Je to nejvyšší orgán komory. Účastnit se sněmu mají právo všichni advokáti. Sněm svolává představenstvo a svolává se nejpozději do čtyř let od posledního sněmu. Svolává se pozvánkou, která je uveřejněna na Věstníku.

Sněm volí s advokátů přímou a tajnou volbou na dobu čtyř let členy a jejich zástupce. Volí členy do představenstva, kárné komise, odvolací kárné komise a kontrolní rady. Může je tajným hlasováním odvolat. [22]

2.7.2 Předseda komory

Jedná ve jménu komory ve všech věcech. Rozhoduje o přidělení advokáta klientovi a o zrušení určení advokáta pro klienta. Dále rozhoduje o určení nástupce za advokáta a o určení nástupce.

Rozhoduje o vyškrtnutí advokáta ze seznamu advokátů a o vyškrtnutí koncipienta ze seznamu advokátních koncipientů. Rozhoduje o pozastavení výkonu advokacie a o pozastavení právní praxe pro advokátního koncipienta. Dále rozhoduje o pozastavení oprávnění k poskytování právních služeb pro evropského advokáta a o jeho vyškrtnutí ze seznamu evropských advokátů.

Má za úkol provádět záznamy v seznamech advokátů, jejich koncipientů, v seznamu sdružení a společností. [22]

2.7.3 Kontrolní rada

Je to kontrolním orgánem komory. Má 54 členů. Ze svých členů volí a odvolává předsedu rady. Pokud je v organizačním řádu potřeba i místopředseda, kontrolní rada volí i jeho. Předseda této rady má oprávnění vystupovat v kárném řízení podle zákona jako kárný žalobce.

Advokáti, advokátní koncipienti a evropští advokáti jsou povinni předložit veškeré požadované dokumenty, které vzniknou z poskytování právních služeb, členům kontrolní rady, pokud je o to požádají. [22]

2.7.4 Představenstvo

Je to výkonný orgán komory. Tvoří jej jedenáct členů a pět náhradníků. Představenstvo smí rozhodovat o vyškrtnutí advokáta ze seznamu advokátů či o vyškrtnutí koncipienta ze seznamu koncipientů. Smí pozastavit výkon advokacie a výkon právní praxe advokátního koncipienta. Taktéž může zrušit rozhodnutí o pozastavení výkonu advokacie a zrušení rozhodnutí, kterým nebyl výkon advokacie pozastaven.

Ze svých členů volí a odvolává předsedu a místopředsedy komory. Počet místopředsedů určuje organizační řád. Vydává Věstník a svolává sněm. Představenstvo hospodaří s prostředky sociálního fondu nebo dalších fondů komory a spravuje majetek komory.

Má právo se vyjadřovat ke zkušebnímu řádu, který slouží pro advokátní zkoušky, zkoušky způsobilosti a uznávací zkoušky. Vyjadřuje se i ke kárnému řádu. V neposlední řadě zajišťuje dokumentační, publikační, vzdělávací a studijní činnosti komory.

Má povinnost informovat pravidelně advokáty a to o činnosti orgánů komory. Schází se jednou měsíčně a toho zasedání svolává předseda komory. [22]

2.7.5 Kárná komise

V kárné komisi se nachází 83 členů. Má za úkol vykonávat působnost stanovenou tímto zákonem a kárným řádem v kárném řízení. Ze svých členů si volí a odvolává předsedu kárné komise. Předseda pak jmenuje z členů komise členy kárných senátů. [22]

2.7.6 Odvolací kárná komise

Tvoří jí 11 členů. Jako člen této komise může být zvolen pouze advokát, který byl členem představenstva, kontrolní rady nebo kárné komise a to po dobu nejméně 3 let a dosáhl věku 40 let. Vykonává působnost stanovenou zákonem a kárným řádem v kárném řízení. Stejně jako v kárné komisi i zde volí členové mezi sebou předsedu komise a předseda pak jmenuje členy do odvolacích senátů. [22]

3 NOTÁŘI

V České republice se může stát notářem občan, který:

1. Složí zkoušku notáře
2. Je bezúhonný
3. Je plně způsobilý k právním úkonům
4. Vykonával právní praxi a to v délce pěti let. A nejméně dva roky pak notářskou praxí
5. Dosáhl vysokoškolského vzdělání v rámci studijního programu magisterského v oboru právo v České republice. Taktéž pokud stanoví mezinárodní smlouva, kterou se Česká republika váže. Jedná se o vzdělání nabyté v oborech práva na vysokých školách v zahraničí, nebo pokud je toho vzdělání uznáno podle zvláštních předpisů. [17]

3.1 Zahájení notářské činnosti

Notářská činnost je zahájena v okamžiku, kdy notář složí slib do rukou ministra. Musí uzavřít smlouvu o pojištění zodpovědnosti za škodu, která může vzniknout v souvislosti s výkonem činnosti. V neposlední řadě si musí notář pořídit úřední razítko notáře. [16]

3.1.1 Notářské razítko

Notářské razítko obsahuje jméno, příjmení anebo může obsahovat akademický titul dané osoby. Dále se na něm nachází sídlo notáře, státní znak České republiky a musí na něm být označení „notář“. [15]

3.2 Zánik notářského úřadu a odvolání notáře

Výkon notářského úřadu zaniká:

1. smrtí notáře,

2. prohlášením notáře za mrtvého,
3. odvoláním notáře ministrem.

Odvolání notáře:

1. Jestliže notář odmítne složit jeho slib.
2. Pokud sám podá žádost o odvolání.
3. Jestliže ztratí státní občanství České republiky.
4. Pokud byl notář odsouzený za úmyslný trestní čin. Taktéž za trestný čin, který souvisí s jeho notářskou činností.
5. Jestliže byl omezen ve svéprávnosti.
6. Pokud notář nezačne vykonávat svoji činnost do třech měsíců po složení slibu bez udání vážného důvodu.
7. Jestliže po rozhodnutí komise je zjištěno, že jeho zdravotní stav mu dále neumožňuje řádně vykonávat jeho činnost.
8. Pokud zanikne jeho pojištění zodpovědnosti za škodu a notář si ho ani po upozornění komory v určené době neobnoví.
9. Dne 31. prosince, v němž dosáhne notář 70 let života. [17]

3.3 Postavení a působnost notáře

Notáři jako fyzické osoby, které stát pověřil notářským úřadem, mají důležité postavení v rámci ochrany práv v oblasti soukromého práva. Tohle postavení a pravomoc upravuje zákon o notářích a jejich činnosti. Tento zákon se jmenuje notářský řád. Zákonem je jejich činnost vymezena na tři základní okruhy:

- a) vlastní notářská činnost;
- b) poskytování právní pomoci;
- c) výkon jiných činností podle zvláštního zákona. [17]

3.3.1 Notářská činnost

Podle notářského řádu je notářská činností:

1. Zapisování veřejných listin o právních úkonech.
Spočívá v sepisování notářských zápisů. Ty obsahují významné právní projevy vůle osob. V daných případech dokonce zákony vyžadují pro platnost právních úkonů, aby tyto listiny měly formu notářského zápisu. Forma notářského zápisu je například předepsána v obchodním zákoníku pro založení společnosti s ručením omezeným jednou osobou. Zákonem uznávanou formou závěti je i notářský projev poslední vůle osoby. Notářský zápis jde uzavřít smlouvou. Je to praktické hlavně u smluv, které se týkají práva k nemovitostem, k jejich vzniku je požadován zápis do katastru nemovitostí. Taktéž u nich platí značná formální přísnost. Zápis má tak povahu veřejných listin. Proto platí, že zde platí presumpce jeho pravdivosti a to jako důkaz. Soud skutečnosti v nich vyobrazené pokládá za prokázané, jestliže účastník řízení neprokáže opak.
2. Notář má právo přijímat k úschově listiny. Jedná se o listiny, jako jsou například závěti nebo cenné papíry. Jako zvláštní případ notářské úschovy je pak úschova peněz a listin. Tyto peníze a listiny jsou vydány další osobě. Jedná se například o zálohu na kupní cenu, hodnot tvořících předmět vkladu společníka obchodní společnosti při jejím vzniku.
3. Další činností je pak osvědčování právně významných prohlášení a skutečností. Jsou to zejména ověřování shody kopie s vlastní listinou nebo opisy. Jedná se o takzvanou vidimaci. Ta se vyznačuje ověřováním doložky na opisu nebo kopii listiny. Notář je taktéž oprávněn k legalizaci pravosti podpisu dané osoby, která listinu předním podepsala. V obchodních právních vztazích a podobných úkonech je legalizace vyžadována. Dále lze najít vydání osvědčení. A to o tom, že notáři byla předložena daná listina, sepisování protestů, osvědčování průběhů valných hromad a podobných schůzí právnických osob. Další právně významné děje taky osvědčuje notář. Jedná se například o průběh slosování a jiné. Osvědčuje i prohlášení osob, jestliže mají mít tato prohlášení právní účinky. [18]

3.3.2 Poskytování právní pomoci notářem

Jan Dědic říká že „*Notář může poskytovat fyzickým i právnickým osobám právní pomoc související s notářskou činností. V rámci právní pomoci poskytuje notář právní rady a zastupuje fyzické i právnické osoby ve správním a občanském soudním řízení. Může vykonávat funkce správce majetku a být jmenován správcem konkurzní podstaty nebo vyrovnávacím správcem v konkurzním a vyrovnávacím řízení*“. [18, str. 37]

3.3.3 Výkon ostatních činností

V rámci soudního řízení zadává notářům občanský zákoník výkon jejich určitých činností. V řízení o dědictví se jedná o funkci soudního komisaře. V něm pak notář provádí soudní úkony, jejíma byl pověřen. Jedná se pak o opatrování podkladů pro rozhodnutí soudu včetně zpracování návrhu pro usnesení soudu o dědění.

Za jeho služby a úkony mu náleží odměna. Ta se určuje podle vyhlášky ministra spravedlnosti o odměnách pro notáře a správce dědictví. [18]

3.4 Notářské úřady a komora

Činnost notářů je organizována tak, že jejich úřady vytváří a ruší ministr spravedlnosti. Jejich úřady se tak zřizují v obvodech všech okresních soudů. Jejich počet stanovuje ministr spravedlnosti.

Notáři jsou v rámci organizace sdruženi do orgánů notářské samosprávy. Tím jsou notářské komory sdružující notáře, kteří působí v obvodu jednotlivých soudních krajů. Notářské komory provádí dohled nad činností notářů a dohlíží na vedení notářských úřadů ve své lokalitě. Díky tomu mohou provádět kárná řízení a provádět kárná opatření. [17]

Obrázek 2: Znak notářské komory

3.5 Orgány notářské komory

Notářské komora má 4 orgány. Jsou to kolegium, prezidium, prezidenta notářské komory a revizní komisi.

3.5.1 Kolegium

Je to nejvyšší orgán notářské komory. Právo na účast jednání kolegia mají notáři a kandidáti z obvodu notářské komory. Tento kandidát má jen poradní hlas. Notář pak může pověřit jiného notáře písemně, aby ho zastupoval při jednání. Díky tomu může za něho i hlasovat.

Kolegium volí a odvolává z členů komory členy prezidia a revizní komise. Po zvolení členů do prezidia volí a odvolává prezidenta a viceprezidenta. Ze zvolených členů revizní komise se pak volí a odvolává předsedu revizní komise. Taktéž schvaluje rozpočet a hospodaření komory. Kolegium stanovuje výši příspěvků členů. Schvaluje a projednává zprávy o činnosti dalších orgánů komory. Smí zrušit nebo změnit usnesení prezidia. [17]

3.5.2 Prezidium

Je to řídicí a výkonný orgán komory. Obvykle má pět až devět členů. Nejméně jednou za rok svolává kolegium. Může svolat kolegium do jednoho měsíce vždy, jestliže o to požádá aspoň jedna třetina členů komory. O svolání kolegia může požádat i revizní komora.

Prezidium vede evidenci notářů, kteří sídlí v obvodu notářské komory. Má za úkol hospodařit s fondy komory. Taky hospodaří s finančními prostředky a spravuje majetek komory. Jmenuje členy zkušební komise a organizuje kvalifikační zkoušky. [17]

3.5.3 Prezident

Má za úkol zastupování notářské komory a ve všech věcech jedná jejím jménem. Jestliže je svoláno kolegium, tak ho řídí. Svolává prezidia a to nejméně jednou za tři měsíce, ale může jej svolat i do deseti dnů od posledního, poté co jej o to požádá alespoň jedna třetina členů prezidia nebo revizní komise. Sám pak prezidium řídí. V neposlední řadě uděluje souhlas k žádosti notáře k jeho nepřítomnosti v notářském úřadu, které je delší než jeden měsíc. [17]

3.5.4 Revizní komise

Je tvořena předsedou a dalšími dvěma členy. Členství v komisi je neslučitelné s členstvím v prezidiu. Má za úkol kontrolovat plnění, které usnese kolegium a činnosti prezidia. Díky tomu má revizní komise přístup ke všem dokumentům a podkladům notářské komory. A nejméně jednou za rok podává zprávu kolegiu o výsledcích kontrol. [17]

3.6 Notářský koncipient

Je to osoba, která je zapsaná v seznamu notářských koncipientů. Tento seznam vede notářská komora. Je to v obvodu, kde má sídlo notář, u kterého je koncipient v pracovním poměru.

Ode dne doručení písemné žádosti o zapsání do seznamu notářských koncipientů zapíše komora do dvou měsíců každého, kdo je

- a) státní občanem České republiky,
- b) bezúhonný,
- c) plně svéprávný,
- d) jestliže je u notáře v pracovním poměru a

- e) pokud získal vysokoškolské vzdělání v oboru práva na vysoké škole v České republice v rámci magisterského programu.

Komora oznámí provedení zápisu notáři a koncipientovi. Jestliže nebyla osoba ve stanové době zapsána do seznamu, má právo domáhat se provedení zápisu díky návrhu u soudu. [15]

3.7 Notářský kandidát

Jedná se o osobu, která je zapsána v seznamu notářských kandidátů. Tento seznam vede notářská komora. Je to v místě sídla notáře, u něhož je kandidát v pracovním poměru.

Kandidátem se stává člověk, který splňuje stejné předpoklady, které jsou uvedeny u notářského koncipienta. Taktéž ale musí vykonat alespoň tříletou praxi v oboru notářství. V neposlední řadě musí složit notářskou zkoušku. Tato zkouška se pak koná nejméně jednou do roka. Jestliže nebyla osoba ve stanovené době zapsána do seznamu kandidátů, má právo se domáhat o zápis do seznamu návrhem u soudu.

Na návrh notáře, může kandidát, který je u něj v pracovním poměru být ustanoven notářskou komorou, jako jeho zástupce při výkonu činnosti notáře. Kandidát pak vykonává danou činnost jménem zastoupeného notáře. Podepisuje se svým jménem, ale používá úřední razítko notáře, kterého zastupuje. Zrušit zastupování notáře vykoná komora po návrh notáře nebo samotného kandidáta. [16]

4 SOUDNÍ EXEKUTOR

Soudní exekutor je fyzická osoba, která splňuje předpoklady podle zákona č. 120/2001 Sb. a stát ji pověří exekutorským úřadem. Exekutorský úřad pověří exekutora k provádění nucených výkonů exekučních činností a dalších činností podle zákona.

Exekuční činnost vykonává exekutor nezávisle. Je vázaný Ústavou České republiky, zákony a jinými právními předpisy. Taky je vázaný rozhodnutí soudu vydanými v řízení o výkonu rozhodnutí a exekučním řízením. Má za úkol a povinnost vykonávat své povolání svědomitě a při jeho vykonávání a v soukromém životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit exekutorské povolání, či ohrozit jeho důvěru v nestranných, nezávislých či spravedlivých výkonech exekuční činnosti. [6]

Jeho činnost je vykonávána za úplatu. Je neslučitelná s jinou výdělečnou činností, kromě správy vlastního majetku. Exekutor musí při výkonu exekuční činnosti používat označení soudní exekutor.

Exekutor smí zaměstnávat zaměstnance. Ti na základě písemného pověření od exekutora mohou vykonávat úkony exekuční činnosti za podmínek, které jsou stanovené v zákonu. Hlavním orgánem samosprávy exekutorů je pak Exekutorská komora České republiky. [4]

Nad činností exekutora a nad samotnou exekuční činností má dohled Ministerstvo spravedlnosti. To provádí státní dohled i na základě písemných stížností a podnětů fyzických nebo právnických osob. Proměřuje zákonnost postupu soudního exekutora. Jestli dodržuje kancelářský řád a plynulost a délku exekučního řízení. Ministerstvo smí při výkonu státního dohledu provádět pravidelné kontroly úřadů, nahlížet do listů, spisů a evidenčních pomůcek exekutora, s kterých si pak pořizuje kopie a výpisy. Smí požadovat v určité lhůtě, kterou si stanoví, písemné či ústní vyjádření exekutora nebo jeho zaměstnance k danému problému, který je předmětem státního dohledu. Taktéž smí vstupovat do prostor, kde sídlí exekutorský úřad, po předchozím oznámení exekutorovi anebo jeho zástupci. Státní dohled nad exekuční činností vykonává i předseda okresního soudu, do jehož obvodu je exekutor jmenován. [4]

Při výkonu státního dohledu je exekutor povinen poskytnout požadovanou součinnost tím, že poskytne požadované písemné vyjádření, na předvolání se dostaví vždy k podání vysvětlení a zašle v dané lhůtě stanovené ministerstvem kopie žádaných listin.

Ministr spravedlnosti jmenuje nebo odvolává exekutory, rozhoduje o zbavení exekutora povinnosti mlčet. Po domluvě s komorou navyšuje počet exekutorských úřadů v obvodech okresních soudů, nebo na návrh komory může daného advokáta přeložit do jiného obvodu jiného okresního soudu. Jmenuje třetinu členů zkušební komise a dvě třetiny členů kárné komise a to z řad soudců. [3]

4.1 Jmenování exekutora

Exekutorem se může stát jakýkoliv občan České republiky, který splňuje určité požadavky, které udává zákon.

1. Občan musí být svéprávný.
2. Občan musí být bezúhonný.
3. Pro jmenování exekutora musí daná osoba vykonat alespoň tříletou praxi v oboru exekutor.
4. Získat vysokoškolské vzdělání v oboru právo v magisterském studijním programu právo a právních věd.
5. V neposlední řadě musí složit exekutorskou zkoušku.

Exekutor pak může provádět svou činnost pouze v případě, že složí slib do rukou ministra a uzavřel smlouvu o pojištění odpovědnosti za újmu, kterou by mohl exekutor vytvořit při výkonu exekuční činnosti. Tohle pojištění musí trvat po celou dobu jeho výkonu v exekutorském úřadu.

Jmenovaný exekutor řídí činnost úřadu. Ten jeho jménem plní všechny úkoly potřebné k řádnému výkonu exekuční činnosti. Exekutor při výkonu své činnosti využívá průkaz exekutora, razítko a pečetidlo. Tyto předměty obsahují:

1. jméno, příjmení a titul exekutora,
2. sídlo exekutora a
3. státní znak České republiky. [4]

4.2 Zánik exekutorského úřadu

Úřad exekutora zaniká:

1. Při úmrtí exekutora.
2. Pokud je exekutor prohlášen za mrtvého.
3. Jestliže exekutor ztratí státní občanství.
4. Pokud je exekutor odvolán.
5. V den, kdy nabilo v moc právní rozhodnutí, kterým bylo uloženo kárné opatření odvolání z úřadu.
6. Pokud se omezí svéprávnost exekutora.
7. V den, kdy nabila moc rozhodnutí soudu o uložení trestu zákazu činnosti exekutora.
8. Po uplynutí šesti měsíců následujících po měsíci, kdy exekutor poslal žádost na ministerstvo o ukončení výkonu úřadu. [5]

4.3 Exekuční činnost

Exekuční řízení se zahajuje na návrh oprávněného, který oprávnění podává u exekutora. Exekutor musí být označen v návrhu. V návrhu se objevuje taky sídlo exekutora, oprávněný, exekuční titul, povinnost, která má být vymožena, údaje o tom v jakém rozsahu povinný vymáhanou povinnost splnil. Musí být podepsán a datován. Exekuční titul má několik forem. Příkladem této formy je například vykonatelné rozhodnutí soudu, rozhodčí nález, notářský nebo exekutorský zápis se svolením dlužníka k vykonatelnosti, vykonatelné rozhodnutí samosprávy nebo orgánu státní správy, vykonatelné rozhodnutí ve věci sociálního zabezpečení nebo nemocenského pojištění nebo jiné rozhodnutí či schválený smír, jejichž výkon zákon připouští.

Jakmile exekutorovi dojde návrh oprávněného, předloží ho s exekučním titulem do 15 dnů soudu a požádá soud o udělení pověření k provedení exekuce. Do 15 dnů soud nařídí exekuci a jejím provedení pověří exekutora, pokud jsou splněny všechny zákonné

předpoklady. Jestliže předpoklady nejsou splněny, soud návrh zamítne. Následně exekutor posoudí, jakým způsobem exekuci provede a poté vydá exekuční příkaz. Tento titul má účinky nařízení výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu. Proti příkazu není přípustný opravný prostředek. Exekuci může provést v rámci jednoho exekučního řízení více způsoby. [7]

Pokud exekuce ukládá zaplacení peněžité částky, může exekutor požadovat:

1. prodej podniku,
2. prodej movitých věcí a nemovitostí,
3. srážky ze mzdy a jiných příjmů,
4. příkazem k výplatě z účtů u peněžního ústavu,
5. přikázáním pohledávky.

Exekuci ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžité částky může exekutor provést:

1. rozdělením společné věci,
2. odebráním věci,
3. vyklizení
4. provedením prací a výkonů.

Podle exekučního řádu se přiměřeně využívá ustanovené občanského soudního řádu pro exekuční řízení, pokud exekuční řád nestanoví jinak. Exekutor má oprávnění vykonat všechny úkony, které občanský soudní řád a další právní předpisy jinak svěřují při provedení výkonu soudci, soudu, vykonavateli nebo jinému zaměstnanci soudu. V exekučním řízení se považují za úkony soudu veškeré úkony exekutora.

Lidé se mohou odvolat proti rozhodnutí exekutora pouze v případech, kdy to umožňuje exekuční řád nebo občanský soudní řád. O opravném prostředku proti rozhodnutí exekutora rozhodne krajský soud, který je funkčně nadřazený exekučnímu soudu, který uložil nařízení exekuce.

Exekutorovi náleží za jeho provedené exekuční činnosti odměna, náhrada hotových výdajů, náhradu za doručení písemností a za ztrátu času při provádění exekuce, odměna a náhrada nákladů správce podniku. Pokud je exekutor plátce DPH, tak i daň z přidané hodnoty. Tyto náklady exekuce hradí exekutorovi povinný. Pro určení odměny exekutora je u

exekuce na peněžitě plnění výše exekutorem vymožené plnění a u nepeněžitě plnění pevně stanovená částka. Oprávněný je povinen uhradit povinnému náklady, které vzniknou v souvislosti s exekucí. Náklady oprávněného a exekuce určuje exekutor v příkazu k úhradě exekuce a domáhá se jich, některým ze způsobů určených k provedení exekuce ukládající zaplacení peněžní částky. Účastník řízení může podat do 8 dnů od doručení příkazu k úhradě nákladů za exekuci námitky. Exekutor námitkám v plném rozsahu vyhová nebo je podá k rozhodnutí exekučního soudu. Oprávněný a exekutor si ve smlouvě o provedení exekuce smí sjednat smluvní odměnu za provedenou práci. Tato odměna není nákladem exekuce a uhrazuje ji oprávněný. [7]

4.4 Další činnost exekutora

Exekutor je oprávněn:

1. přijímat listiny, peníze a movité do úschovy,
2. na návrh vlastníka provádět dražby nemovitých a movitých věcí,
3. vést exekutorský zápis o osvědčení skutkového děje (splnění dluhu) a o stavu věci (nebytové prostory, byt),
4. poskytovat právní pomoc oprávněnému a povinnému poté co byl vydán exekuční titul,
5. napsat exekutorské zápisy o dohodě, kterou se účastník zaváže splnit pohledávku nebo jiný nárok druhého účastníka,
6. na základě soudu vykonávat činnosti soudního vykonavatele a doručovat písemnosti soudu a
7. spravovat majetek podléhající rozhodnutí vydaného v trestním řízení zajištění na základě pověření soudu.

Tyto činnosti exekutora jsou vykonávány za odměnu. Základem pro určení odměny exekutora je u přijetí věci do úschovy hodnota dané věci a u exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti výše plnění či pohledávky. [9]

4.5 Exekutorský zápis

Jedná se o zápis, který slouží k osvědčení skutkových dějů a stavu věcí. Jedná se například o stav bytů, nebytových prostor nebo nemovitostí, osvědčení o předání peněz nebo splnění dluhu. Je to veřejná listina, která slouží zejména jako důkaz pro případ dalšího sporu.

Od roku 2001 směl soudní exekutor sepisovat exekutorské zápisy o uznání dluhu se svolením k vykonatelnosti. Zápis sloužil jako uzavření dohody mezi dlužníkem a věřitelem o existenci dluhu. Věřitel i dlužník musel před exekutorem prohlásit, že smluvní vztah, ze kterého vznikl dluh, je skutečný. Dále se v zápise objevila výše dluhu a do kdy musí být dluh uhrazen a v jakých splátkách. Od 1. 1. 2013 byla tato činnost exekutorům odebrána. Díky tomu vznikla alternativa a to notářský zápis. [8]

5 ZMĚNY V EXEKUČNÍM ŘÍZENÍ

V legislativním procesu jsou dva návrhy, které mají opětovně změnit pravidla exekučních řízení. Jedná se o návrhy změn č. 181 a 337. Návrh 181, má zavést závazný postup při vykonávání řízení tak, že prvně budou odstaveny bankovní účty a aplikovány srážky na mzdy. Až se vyčerpají tyto prostředky, bude možné provést prodej movitých a nemovitých věcí.

Prezidentka Exekutorské komory České republiky Pavla Fučíková říká: *Podobná úprava se na první pohled může jevit smysluplně a v zájmu humanizace exekucí, ale ve skutečnosti výrazným způsobem poškodí dlužníky i věřitele. Průběh exekuce prodlouží až na dvojnásobek a dluh naroste o úroky. Takové opatření nejcitelněji zasáhne nízkopříjmovou skupinu obyvatel. Kromě toho soudní exekutor bude nucen k redundantním úkonům, kdy se bude v duchu zákona pokoušet zpeněžit zjevně neprodejný majetek dlužníka,“*

Následně dodala, že určení pořadí způsobů provedení exekuce povede k vyššímu výskytu obstrukčního chování u neplatičů: *Když si dlužník založí půl roku poté, co soud nařídí exekuci, nový bankovní účet, proces se vrátí na začátek. Zastaví se provádění sekundárních způsobů, k nimž se přistoupilo po bezúspěšném vyčerpání primárních prostředků, a soudní exekutor se bude znovu marně pokoušet umořit pohledávku věřitele prostřednictvím postihu účtu.“*

Tohle nové ustanovení by popřelo jeden z hlavních principů exekučního řízení. Jedná se o efektivně vymožené pohledávky vhodným způsobem daným soudním exekutorem. Součástí tohoto návrhu má být i povinné plošné natáčení audiovizuálního záznamu při provádění soupisu movitých věcí. Exekutorská komora si však myslí, že by tohle opatření bylo v rozporu se zákonem na ochranu osobních údajů.

Více prezident Exekutorské komory JUDr. Vladimír Plášil uvedl: *„Znamenalo by to zásah do práv dlužníků, do jejich soukromí a komfortu, což by mohlo vyvolávat četné kontroverze. Především v případech, kdy by dlužník nesouhlasil s pořízením nahrávky nebo kdy by se na místě úkonu náhodou nacházely děti nebo třetí osoby. Současně by došlo k navýšení nákladů exekuce v souvislosti s nutností technického zajištění záznamu a jeho archivace, a to i na straně soudů a správních orgánů, které provádějí daňové exekuce.“*

Dosud totiž bylo možné zasáhnout do práv dotčené osoby pouze v případech, kdy to bylo objektivně potřebné. Hlavně pro ochranu práv třetích osob nebo zaměstnanců sou-

du a soudního exekutora. Nyní se tedy rozšiřuje povinnost strpět takový čin i v případech, kdy pořízení záznamu není objektivně potřebné a pořízení nikdo nežádá.

Návrh č. 337 uvítají převážně manželé dlužníků. Tento návrh souvisí s vymahatelností pohledávek. V soudním výkonu rozhodnutí nebo při exekuci už nebudou prováděny srážky z jejich mzdy, stavební spoření a penzijní připojištění nebudou dále postihováno. Mgr. Pavla Fučíková upozornila, že tento zákon tak sníží šanci věřitelů na uspokojení pohledávek. Proto jim bude trvat delší dobu, než se soudem přiznaných nároků domůžou. Z toho vyplývá, že souběžně s prodloužením řízení bude úměrně narůstat i dluh a to o úroky z prodlení. Řízení pak bude probíhat jinými způsoby a ty může řada lidí vnímat jako nátlakové.

Mgr. Pavla Fučíková dodává: *„Nebude-li možné provést exekuci nebo výkon rozhodnutí primárními způsoby tzv. od stolu, zákon ukládá využití prostředků, mezi které patří soupis movitých věcí. To samozřejmě znamená přítomnost zaměstnance exekutorského úřadu na místě, kdy se dlužník zdržuje nebo kde má uloženy své věci. Přijetí tohoto ustanovení v podstatě zve soudní exekutory k návštěvě domácností dlužníků.“* Díky tomu se pak může neúměrně navýšit počet mobilárních exekucí (jedna ze zákonných forem při výkonu exekuce), a to je ze širšího hlediska nežádoucí. Navíc, některé opatření mohou poškozovat věřitele. Jestliže zákonodárce stanoví, že penzijní připojištění bude v rámci exekuce nepostižitelné, tak nic nebrání tomu, aby dlužník schoval i statisícový obnos na dané pojištění. Potom se věřitel k němu nemůže dostat. Dá se říct, že se hovoří o podstavení účastníků v řízení a ochraně, kterou dostanou od státu. Velmi okrajově zde jde o soudní exekutory. Tato plánovaná opatření tedy neudávají omezení pravomocí exekutora, ale týkají se toho, jak dlouho a jak bude exekuce probíhat a s jakým výsledkem. [14]

5.1 Příčiny a systémové problémy

Exekutorská komora přijímá návrh změn s kritikou a obavami. Přesto soudní exekutoři budou respektovat rozhodnutí zákonodárců, tak jako v přípravě stávající úpravy. Pozornost by se ale měla upínat k větším problémům a to je k právní a finanční gramotnosti dlužníků, k parametru samotného vzniku dluhů a smluvních a obchodních vztahů mezi účastníky nebo k vícečetným dluhům. Jednou z chyb, která by se měla v systému napravit je předstíraná nemajetnost neplatiče, který vlastní majetek, ale ukrývá ho před věřitelem. Komora si myslí, že by měla být založena debata, o tom jak se s těmito situacemi vypořá-

dat a jestli pak mají exekutorské úřady dostatek účinných nástrojů k tomu, aby zjišťovaly a mohly v souladu se soudem přiznaným nárokem věřitele zpeněžovat aktiva dlužníků.

Mgr. Petr Polanský říká: „*V průběhu let výrazně ubylo exekučních příkazů vydaných na bankovní účty. Dlužníci totiž ukrývají svůj majetek. Peníze odvedou na účty příbuzných nebo známých a nadále s nimi hospodaří. Je otázkou legislativy, aby toto reflektovala a podobným odklonům majetku efektivně zamezila. Aktuálně je možné zajistit pouze majetek, který dlužník formálně vlastní. Podstatné by přitom mělo být, jestli se dlužník chová k danému majetku jako k sobě vlastnímu. V zahraničí jsou účelové převody na třetí osoby vyloučeny.*“

Důležité je, aby se apelovalo na věřitele, konkrétně na eliminování lichvářských úroků a na řádné prověřování dlužníků v registrech. Do exekucí se totiž posílají zbytečné pohledávky, které pak uměle rozmnožují počty řízení. Proto by věřitelé neměli zahlcovat systém bez toho, že by nesli společenskou a finanční odpovědnost. Jestliže totiž budou fungovat nebankovní subjekty, které kdykoliv půjčí komukoliv peníze na počkání, těžko tak můžeme uvažovat o zárukách právního státu. Mezi toho patří hlavně vymahatelnost práva a těžko pak klesá počet exekucí. Stále více lidí padá do dluhové pasti, pro které zákonodárce nemá řešení. Jelikož nikdo neléčí systémové chyby a nikdo se nezabývá propojení exekucí a insolvenčí, tak narůstá politický boj proti exekutorům. Vymahatelnost pohledávek se pohybovala kolem 30 %. Vlivem systémových nedostatků však došlo k poklesu. Hrozí, že občané začnou mít tendenci brát spravedlnost do vlastních rukou a začnou vymáhat jejich pohledávky mimosoudní cestou a to může mít za následek i trestní sankci. [14]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 BEZPLATNÁ PRÁVNÍ POMOC

V dnešní době platí, že právní služby nebo jakékoliv jiné služby jsou placené. Existuje řada výjimek. Právní pomoc jde získat za sníženou cenu nebo dokonce zdarma. Mimo soudní řízení není bezplatná právní pomoc nijak regulována a proto ji může vykonávat kdokoli, kdo se vyzná v právu. Dá se říct, že právní poradenství tak může poskytovat i osoba bez právního vzdělání. V řízení před soudem nebo jiným orgánem již existují jistá legislativní pravidla. Třeba obhájce v trestním řízení nebo zástupce před nejvyššími instancemi a Ústavním soudem mohou být až na výjimky pouze advokáti. [10]

6.1 Bezplatná právní pomoci mimo řízení

Jedná se o formu právní pomoci s výjimkou právního zastupování v soudním řízení. Spočívá v právním poradenství, jak právní problém řešit a jaké existují možnosti dalšího postupu vaší životní situace, v revizi nebo přípravě smluv či jiných právních listin, které budou předcházet právním sporům do budoucna. Sepsání právního podání k soudu nebo jinému orgánu.

Právní pomoc zdarma mimo řízení poskytují:

Bezplatné poradny České advokátní komory, občanské poradny, poradny odborných organizací nebo právní kliniky a studentské poradny při právnických fakultách.

Tyto zařízení vám pomůžou se zorientovat ve vaší situaci a nakonec vám doporučí vhodnou formu právní pomoci. Jedná se o to, jestli vyhledat specializovanou právní pomoc nebo řešit vaši věc soudně a pak využít právní pomoci v soudním řízení. Jestliže situace, kterou řešíte, vyžaduje pouze právní radu, expertizu nebo soupis jednoduchých právních dokumentů, tak může být právní pomoci mimo řízení pro vás dostatečná. Snad pak budete vědět, že budete muset řešit vaši situaci soudně a potřebujete zahájit soudní řízení a sepsat žalobu nebo jiný návrh. Pokud vám právní podání nenapíše v rámci rady v určité organizaci, můžete požádat o bezplatnou právní pomoci soud ještě před startem řízení. [11]

6.2 Bezplatná právní pomoc v řízení

6.2.1 Trestní řízení

O co si můžu zažádat v trestním řízení v rámci bezplatné právní pomoci? Jako obviněný si můžete požádat o bezplatnou obhajobu nebo o obhajobu za sníženou cenu, o ustanovení obhájce anebo o úhradu nákladů na znalecký posudek stát. Pokud jste poškozený, můžete požádat o ustanovení zmocněnce, který vás zastupuje bezplatně nebo za sníženou cenu. O úhradu nákladů na znalecký posudek stát nebo o náhradu nákladů, které jsou potřebné k účelnému nároku na náhradu škody v trestním řízení nebo dalších nákladů, které souvisí s účastí poškozeného v trestním řízení. [11]

6.2.2 Správní řízení

V tomto řízení, nemáte možnost, aby vám byl správním orgánem ustanoven právní zástupce, který vás bude zastupovat bezplatně. Ale je tu možnost a to ta, že požádáte Českou advokátní komoru o určení advokáta. Další možnost je, že se obrátíte na nějakého poskytovatele bezplatné právní pomoci mimo soudní řízení, nebo na nevládní organizaci (NNO), která se specializuje na problematiku, která se týká správního řízení. [11]

6.2.3 Soudní řízení správní

V rámci bezplatné právní pomoci ve správním řízení soudním můžu žádat o osvobození od soudních poplatků, o ustanovení zástupce ještě před startem řízení proto, aby za vás napsal návrh na zahájení řízení nebo o ustanovení zástupce pro řízení. V situaci, kdy se chystáte být účastníkem soudního řízení správního a nemáte prostředky na advokáta, který by vaše zájmy v řízení zastupoval, smíte požádat o ustanovení zástupce soud. Zástupce lze ustanovit kteroukoliv fyzickou osobu, která má způsobilost k právním úkonům a řádnému zastupování. Většinou se jedná o advokáta, který je zapsán na seznamu u soudu. [11]

6.2.4 Občanskoprávní řízení

V tomto řízení můžu požádat v rámci bezplatné právní pomoci o osvobození od soudních poplatků, o ustanovení zástupce pro řízení, o ustanovení zástupce ještě před zahájením řízení proto, aby pro vás napsal návrh na zahájení řízení. V některých případech, vám návrh bude napsán přímo u soudu. Jestliže jste účastníkem řízení a nemáte dostupné prostředky na odměnu advokáta, můžete požádat soud o ustanovení zástupce. Zástupce může být jakákoliv fyzická osoba, která má způsobilost k právním úkonům. Daná osoba tedy

nemusí být vždy advokát. Pokud ale vyžaduje ochrana vašich zájmů, nebo občanský soudní řád vyžaduje povinné zastoupení advokátem, přidělí vám soud jako zástupce advokáta. Soud pak určí advokáta, který je povinen vám poskytnout právní služby. Ten může ze zákonného důvodu odmítnout (střed zájmů). Soudem zvoleného advokáta si sami vybrat nemůžete. Bude vám ustanoven soudem ze seznamu advokátů, který má soud k dispozici. K vám přidělený advokát vás poté zastupuje bezplatně, hotové výdaje a odměny za zastupování platí advokátovi stát v rozsahu, v jakém jste byl osvobozen od zaplacení poplatků. [11]

6.2.5 Řízení o ústavní stížnosti

U tohoto řízení je povinné právní zastoupení. Proto vždy budete potřebovat právní pomoc advokáta a to již k podání ústavní stížnosti. Jestliže nemáte dostatek financí na zaplacení advokáta, máte několik možností jak ho získat bezplatně.

Pokud nebyla ústavní stížnost odmítnuta, můžete na návrh stěžovatele soudce zpravodaj rozhodnout, že náklady za zastoupení bude hradit stát. Stěžovatel musí doložit jeho osobní a majetkové poměry. Náhrady nákladů zastoupení se smí domáhat pouze stěžovatel. Dané náklady pak platí ústavní soud ze svého rozpočtu a uhradí je zástupci až po skončení soudního řízení. Pokud však advokát udá žádost, je mu poskytnuta přiměřená záloha. Další podmínka pro zaplacení nákladů při zastupování státem je to, že Ústavní soud neodmítne ústavní stížnost. Vyhovění návrhu je tak vázáno pouze na majetkové a osobní poměry stěžovatele a neváže se na výsledek stížnosti. Jestliže soud vaši stížnost neodmítne, ale vede o ní řízení a následně zamítne, nebo ji vyhoví, smí být součástí nálezu i rozhodnutí, zda návrh na náhradu poplatků nákladů zastoupení zcela nebo z části vyhovujete.

Tento soud účastníkům, kteří nemají finance pro právní pomoc advokáta, sám advokáta neustanovuje. Proto si advokáta musíme sami vybrat, a to ještě před podáním ústavní stížnosti a před podáním návrhu na náhradu nákladů zastoupení státem. Pokud nemůžete sehnat advokáta, který by vám napsal ústavní stížnost, můžete požádat Českou advokátní komoru o určení advokáta. [11]

6.3 Pomoc pomocí České advokátní komory

Komora vám může pomoci dvěma způsoby. První způsob je bezplatné právní poradenství a druhý je určení advokáta. Právní poradenství zdarma poskytuje komora zřizováním jakýchkoli právních poraden v jednotlivých regionech. V poradně vám může být poskyt-

nuta konzultace vašeho problému a poradí vám jak dál postupovat. Při podání žádosti nám může komora přidělit advokáta, který pro nás poskytne jeho služby a to za cenu sníženou nebo bezplatně. K této situaci dojde, pokud se vám nepodařilo dosáhnout o přidělení advokáta soudem, ale nemůžete si právní pomoc dovolit. Jde tedy o podpůrnou možnost. Advokát má stejné povinnosti, jako by byl plně placen.

Kdy smíme požádat Českou advokátní komoru o určení advokáta? Jestliže potřebujeme právní pomoc v oblasti práva, ve které není možnost požádat o přidělení zástupce soudem, potřebujeme právní pomoc mimo soudní řízení, pokud nám soud přidělil zástupce jinou osobu než je advokát a vy trváte na své potřebě advokáta a pokud nesplňujete podmínky pro bezplatnou pomoc advokáta v trestní, občanskoprávním řízení či v soudním řízení správním. Aby nám česká advokátní komora přidělila advokáta bezplatně, musíme prokázat, že naše příjmové a majetkové poměry dané poskytnutí právních služeb odůvodňují. [10]

6.3.1 Jak vypadá žádost o ustanovení advokáta

Datum doručení ČAK:

číslo jednací:

ŽÁDOST

o určení advokáta podle § 18/2 zák.č. 85/96 Sb. ve znění zákona č. 79/2006 Sb.

Jméno, příjmení, rok narození:

Adresa:

Zaměstnání:

Označení právní věci:

Jména dvou advokátů, kteří odmítli právní službu poskytnout:

Rozhodnutí soudu o žádosti o ustanovení zástupce č.j./ze dne:

- a) žádosti o ustanovení zástupce soudem vyhověno
- b) žádost o ustanovení zástupce soudem zamítnuta
- c) nelze zástupce soudem ustanovit

(pozn.: hodící se zakroužkujte)

Je-li předmětem právní služby mimořádný opravný prostředek nebo ústavní stížnost, uveďte datum doručení posledního rozhodnutí soudu.

Přílohy:

- 1) Prohlášení o příjmových a majetkových poměrech pro určení advokáta ČAK dle vyhl. č. 275/2006 Sb.
- 2) kopie rozhodnutí soudu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce soudem (bylo-li vydáno)
- 3) doklady prokazující příjmové a majetkové poměry žadatele
- 4) další doklady k prokázání důvodnosti žádosti

Datum:

.....

(vlastnoruční podpis)

6.4 Jaké jsou typy bezplatné právní pomoci

Právní pomoc zdarma můžete hledat například u:

1. specializovaných neziskových organizací
2. studentských právních klinik na právních fakultách
3. advokáta, který poskytuje služby pro bono
4. soudu, který může ustanovit právního zástupce
5. České advokátní komory [10]

Kam můžu podat návrh na rozhodnutí o bezplatné obhajobě v trestním řízení jako obviněný či obžalovaný?

Orgán, kterému se posílá tento návrh, se liší podle stádia řízení. Tento návrh podáváme prostřednictvím státního zástupce, jestliže se věc nachází v přípravném řízení anebo soudu pokud se věc již nachází ve stádiu po podání obžaloby.

Kdy můžu podat tento návrh?

Návrh můžeme podat kdykoliv v průběhu řízení. Čili jak v řízení před soudem první instance, soudem odvolacím nebo v řízeních o mimořádných opravných prostředcích.

Pokud nemáme dostatek prostředků na zaplacení právníka, můžeme soud požádat o přidělení zmocněnce. Zmocněnec poškozeného může být kdokoliv. Jestliže požádáte soud o ustanovení zmocněnce, soud vám přidělí někoho z řad advokátů. Pokud jste byli poškozeni spáchaným trestným činem, tak máte nárok na přidělení zmocněnce, jestliže splňujete jisté podmínky. Tedy pokud uplatníte nárok na náhradu škody, osvědčíte, že nemáte dostatek prostředků na zaplacení právníka, trestní stíhání musí být ve stádiu přípravného řízení nebo před soudem prvního stupně anebo pokud zastoupení není zřejmě nadbytečné vzhledem k povaze uplatňované náhrady škody. Soud vám poté ustanoví zmocněnce za sníženou cenu nebo bezplatně. Soud vám poté ustanoví zmocněnce za sníženou cenu nebo bezplatně. Pokud chceme požádat o ustanovení zmocněnce, je dobré spojit návrh na rozhodnutí o ustanovení zmocněnce s uplatnění nároku na náhradu škody. Smíte požádat o přidělení zmocněnce i samostatně, ale až poté co uplatníte nárok na náhradu škody.

6.4.1 Příklad návrhu poškozeného na přiznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně

Obviněný Jméno a příjmení dne 6. 3. 2012 v hádce fyzicky napadl v Restauraci U kamenného Lva v ulici Nezvalova 34, Brno. V důsledku napadení jsem utrpěl zlomeninu klíční kosti, těžký otřes mozku, zlomeninu nosu a četné tržné rány v obličeji. Pro tato zranění jsem byl v pracovní neschopnosti od 7.3 2012 do 15. 4. 2008. Poté jsem podstoupil rehabilitační léčení do 18. 5. 2012. Ušlá mzda, náklady spojené s léčením, bolestné a náhrada za ztížení společenského uplatnění činí 85 000 Kč. K probíhajícímu trestnímu stíhání jsem se řádně připojil dne 3. 6. 2008, kdy po obviněném požaduji na náhradě škody částku 85 000,- Kč., včetně úroků.

Žádám, aby mi byl podle § 51 odst. 1 tr. řádu přiznán nárok na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně. Návrh odůvodňuji skutečností, že se jedná o věc skutkově náročnou, když obviněný popírá, že by se trestní činnosti vůči mně dopustil a já osobně nemám žádné právní znalosti, tedy nejsem schopen svá práva poškozeného řádně uplatňovat. Nemám zároveň dostatek finančních prostředků k hrazení nákladů zmocněnce.

Ke svým osobním poměrům uvádím, že jsem nezaměstnaný, pobírám podporu v nezaměstnanosti ve výši 8650 Kč měsíčně. Z podpory v nezaměstnanosti hradím nájemné za byt ve výši 4000 Kč včetně inkasa. Vyživuji dvě nezletilé děti. Zbývající částka je určena na zajištění mých životních potřeb, jako jsou potraviny, léky, oblečení apod. Nemám žádný nemovitý majetek. Z věcí movitých vlastním běžné vybavení domácnosti, které je asi 10 let

staré a bezcenné. Nejsem schopen hradit náklady právního zastoupení zmocněncem. Domnívám se, že splňuji veškeré zákonné předpoklady pro přiznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně. Z uvedených důvodů navrhuji, aby soud rozhodl, že podle § 51a odst. 1 tr. řádu se mi přiznává v trestní věci vedené u Policie ČR, Městské ředitelství Brno, Služba kriminální policie a vyšetřování, odboru obecné kriminality, pod ČTS:MRBM 22/KVP-STR-TČ-2012, nárok na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně. [PII]

Vlastní názor k případu

Po podání návrhu je potřeba doložit, že vám vaše finanční situace neumožňuje najít si advokáta a zaplatit mu pak plnou odměnu. V trestním řízení neplatí kritéria osvobození od soudních poplatků. Protože strany ani žádné soudní poplatky neplatí, jelikož řízení je vždy zahájeno vždy z úřední moci. K potvrzení majetkových poměrů smíte využít formulář pro občanskoprávní řízení, který doložím v příloze. Ale existuje i jiné způsoby, jak doložit své majetkové poměry. Je to například potvrzení, že jste zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání od příslušného úřadu, potvrzení, že je vám vydávána podpora v nezaměstnanosti anebo podpora při rekvalifikaci. Dále pak třeba potvrzení od obce, kde máte trvalé bydliště, že nevlastníte žádný majetek, který by pak mohl být využit k úhradě nákladů obhajoby. Výpis z bankovního účtu, výpisy z katastru nemovitostí, čestné prohlášení, že nejste vlastníkem žádného majetku, ze kterého byste směli uhradit zastoupení zmocněncem. Tyto poměry musíte dostatečně prokázat, protože soud si to sám nezjišťuje a mohl vy váš návrh zamítnout.

6.4.2 Pro bono služby

Jedná se o označení advokátů, kteří poskytují právní služby bezplatně a zcela dobrovolně bez toho, že by je k tomu nutil zákon. Díky tomu se zvyšuje dostupnost právních služeb pro jednotlivce, jejich skupiny a zájmy, pro které je náročné získat právní pomoc. Jedná se tak například o domácí násilí, ochrana práv pacientů, zastupování lidí, které postihne přírodní katastrofa, ochrana spotřebitelů, práva dětí, pomoc uprchlíkům, pracovněprávní spory, ochranu životního prostředí a podobně.

Typy pro bono právní pomoci:

1. Bezplatné právní služby nemajetným klientům v individuálních případech.
2. Technická právní pomoc nevládním organizacím.
3. Příprava právní analýz nebo kritika právních analýz.

4. Komparativní právní výzkum.
5. Litigace před Evropským soudem pro lidská práva (soubor stížností, právní výzkum a jiné).
6. Další forma právní pomoci. [13]

6.4.3 Příklad pro bono služby

Nevidomí manželé se bránili proti diskriminaci

Opava/Praha, 31. října 2013 - Nevidomí manželé Oleg a Miloslava Peterkovi z Opavy podali včera prostřednictvím svého advokáta správní žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, který je odmítl zařadit do adopčního programu. Manželé Peterkovi nemohou mít vlastní děti a mají zájem adoptovat. Žalobu podali, protože jsou přesvědčeni, že jsou pod pláštěm zástupných důvodů diskriminováni z důvodu své nevidomosti. Právní služby pro manžele Peterkovi zprostředkovala Pro bono aliance.

„Tento krok je nutným pro to, aby se manželé Peterkovi domohli svého práva na rodinný život zakotveného v Listině základních práv a svobod“ říká Petr Veselý, advokát z advokátní kanceláře Holubová advokáti s.r.o., který manžele Peterkovy zastupuje. „Úřady musí přestat diskriminovat na základě zdravotního handicapu, který ale nijak nevylučuje řádnou péči o dítě“, dodává.

Paní Peterková se již od dětství chce starat o druhé a absolvovala v této oblasti celou řadu kurzů a vystudovala dokonce Dívčí katolickou školu, obor Charitativní služby. Pan Peterek má s výchovou dětí zkušenosti, když vychovával děti své dřívější přítelkyně a dokonce jezdil jako vedoucí na dětské tábory. Úřady však manžele odmítají zařadit do adopčního programu, neboť jsou nevidomí. Sociální pracovnice opavského magistrátu zařazení manželů Peterkových do adopčního programu doporučila, Krajský úřad Moravskoslezského kraje ale zařazení zamítl a Ministerstvo práce a sociálních věcí toto rozhodnutí potvrdilo. Samotná rozhodnutí se opírají především o hodnocení lékařů, kteří manžele Peterkovi nikdy neviděli a své závěry zakládají pouze na lékařských záznamech obvodních lékařů, z nichž některé jsou i několik desítek let staré a v dnešní době již zcela irelevantní. U pana Peterky například argumentují nedoslýchavostí, přičemž jediné vyšetření proběhlo už v roce 1985. V jednom lékařském posouzení dokonce přidal lékař panu Peterkovi devět let na věku, což samozřejmě mohlo ovlivnit jeho závěry. U paní Peterkové na druhou stranu posuzující lékaři akcentovali Turretův syndrom, ačkoli její ošetřující lékař vydal lékař-

skou zprávu, že *Touretův syndrom* není překážkou pro péči o dítě. Existují tedy vážné pochyby o kvalitě lékařského posouzení.

Úřady také zcela opomenuly skutečnost, že se manželé Peterkovi příležitostně starají o dítě své kamarádky a péči výborně zvládají, i to, že celá řada nevidomých párů má dítě přirozenou cestou a je schopna jej vychovat. Manželé Peterkovi nemohou mít dítě přirozenou cestou. Umělé oplodnění se nepodařilo, nikdo jim jej však nezakazoval ze zdravotních důvodů. Pouze to, že manželé Peterkovi mohou dítě jediné adoptovat, umožňuje úřadům bránit jim v rodinném životě. V obdobném případě v Rakousku přitom nedávno uspěli nevidomí manželé Dietmar Janoschek a Elfriede Dallingerová, kteří se svého práva domohli.[13]

Vlastní názor k případu

Občanské sdružení Pro bono aliance zprostředkovala pro bono právní pomoc manželům Peterkovým. Sdružení oslovilo s jejich požadavkem kancelář Holubová advokáti s.r.o. Tato aliance je občanské sdružení advokátů, kteří se snaží o zvýšení platnosti právního systému při ochraně lidských práv a jiných veřejných zájmů. Aliance se soustředí na zkvalitnění dostupnosti právní pomoci, a to pak zejména zprostředkováním bezplatné právní pomoci, kterou poskytují spolupracující právníci neziskových organizací.

6.4.4 Bezplatné právní poradny na internetu

Je to možnost, jak můžete využít právní pomoc zdarma, ale musíte splnit základní požadavky. Do online bezplatné právní poradny vkládáte nejružnější dotazy a to z jakékoliv oblasti práva. Jakmile vložíte dotaz, počkáte, až se ho ujme advokát a napíše vám odpověď. Jedná se o bezplatnou poradnu, čili právníci se věnují vašim dotazům ve volném čase, proto na odpověď můžete i chvíli čekat. Jelikož se jedná o online poradnu, je přístupná každý den.

6.4.4.1 Příklady z online bezplatné právní poradny

Pracovní poměr bez pracovní smlouvy

Dotaz: V roce 2011 jsem byla zaměstnána na černo. Kamarád potřeboval pomoc při auditu v jedné plzeňské firmě. Mezi březnem až září roku 2013 jsme neobdržela žádnou mzdu. Bohužel jsem nepodepsala žádnou písemnou smlouvu. Jediný dokument, který jsem

podepsala, byla podepsaná mlčenlivost u Plzeňské firmy, kde jsem v té době pracovala na černo. Dostanu nějak vydělané peníze ze svého kamaráda? [12]

Odpověď

Z případu vyplívá, že jde o bezdůvodné obohacení na straně vašeho kamaráda, ale na druhou stranu se jedná o nelegální zaměstnávání a o daňové úniky. Postih za takové zaměstnávání a daňové úniky se může vztahovat na obě strany. Jak na zaměstnavatele, který umožnil výkon práce, tak i na zaměstnance. Doporučil bych vám zvážit radu s advokátem, který má zkušenosti s pracovněprávními spory, aby Vám sdělil, do jaké míry hrozí postih i Vám při uplatnění práva na nevyplacenou mzdu před soudem.

Jak získat advokáta ex offio

Dotaz: Tetička, které je 75 let, se zúčastnila 30. 5. 2010 akce, kterou pořádala společnost Název s.r.o. v Mělníku. Akce probíhala v restauraci, mimo místo bydliště a mimo prostory, které slouží k podnikání. Zakoupila si zboží od společnosti za přibližně 5 tisíc korun, které zaplatila na místě hotově. Když přebírala zboží, podepsala kupní smlouvu. Prodejce ji však neupozornil, že požadovaná cena není konečná. Při mé návštěvě a předložení kupní smlouvy, jsem zjistil, že se musí doplatit ještě 6 tisíc korun. Bylo to na základě podstrčené kupní smlouvy (teta je po operaci očí a proto bez lupy skoro nic nepřečte). Ve lhůtě jsme vrátili poštou zboží, písemně odstoupili od kupní smlouvy a požádali společnost, aby vrátila částku 5 tisíc korun. Lhůta už dávno vypršela, poslali jsme jiné sdělení, že prosíme o vrácení peněz. Ale peníze pořád nedošly. Proto se obracím na vás s žádostí jak dále postupovat? [12]

Odpověď

Podle zákona máte na peníze právo, jestliže jste od smlouvy odstoupili do 14 dnů. Pokud vám nebudou navraceny peníze od společnosti na dohodu, bude na místě podat žalobu k soudu. Tetička si může zažádat za účelem sepsání žaloby a zastupování před soudem o přidělení bezplatného advokáta a to přímo na soud. Pošlete dopis na soud s tím, že požadujete navrácení dané částky po společnosti, z jakého důvodu a uveďte, že jste platně odstoupili od smlouvy. Udělejte si kopie všeho a doložte tak vše co je potřebné. Jestliže chcete zažádat soud o bezplatné zastoupení, vyzvedněte si v podatelně soudu formulář o majetkovém prohlášení, který vyplníte a přiložíte k žalobě. V žádosti o advokáta uveďte, proč si tetička nemůže zajistit sama advokáta a proč není schopná řízení absolvovat bez něj.

7 PŘÍKLADY Z PRAXE Z VYUŽITÍM BPP

7.1 Příklad první

Pan T, narozen 1948, je bývalý občan ČSFR a celý život pracoval v České republice. Od roku 1991 je bez práce, protože organizace, kde dlouhodobě pracoval, zanikla. Bohužel od roku 1993 je osobou bez přístřeší. Ve Slovenské republice má nahlášený trvalý pobyt, ale v místě bydliště nebyl od roku 1988. S prosbou o pomoc přišel za neziskovou organizací. Potřeboval vyřídit české občanství a občanský průkaz. Klient špatně komunikovat, špatně si pamatoval. Při průběhu vyřizování si klient zlomil nohu v krčku a byl hospitalizován a operován. Klient musel udělit plnou moc pracovníkovi neziskové organizace, aby mohl na jeho případu pracovat a činit úkony související s vyřízením občanství a občanského průkazu. Jakmile bylo vyřízeno občanství klienta, chtěla organizace pomoci s přihlášením klienta k trvalému pobytu, k čemuž je potřeba doklad totožnosti. Občanský průkaz nebyl s ohledem na neexistenci přihlášení pobytu vyřízen. Kvůli hospitalizaci klienta, bylo nutné zajistit účast notáře, tak aby se pomocí notářského zápisu ověřila totožnost. Po komplikacích s úřadem kvůli požadované osobní účasti klienta pro první přihlášení na ohlašovně obyvatel byla podána žádost v zastoupení pracovníka neziskové organizace o občanský průkaz. Následně byl klient přihlášen k trvalému pobytu a byla podána žádost o občanský průkaz. Organizace činila veškeré úkony pro klienta bezplatně. Mezi úkony patří komunikace s klientem, právní a sociální péče, komunikace s úřady a zastupování. [23]

Vlastní názor

Tento případ nastiňuje jeden z častých typů klienta, kterému může být určena bezplatná právní pomoc. Protože nemá velmi pravděpodobně žádné finanční prostředky. To tak ztěžuje jeho přístup ke spravedlnosti, protože si nemůže zaplatit právní radu od advokáta, kterého k tomu určuje zákon. Klient je tedy odkázán na právní pomoc, která bude poskytnuta za sníženou cenu nebo zcela bezplatně. Navíc se jedná o osobu s minimálním právním povědomím. Nedokáže se sám orientovat v právním řádu bez poradce nebo poradkyně.

Jak zjistí pan T., co bude potřebovat za služby?

Díky pozitivnímu aspektu stávající praxe je zde vidět, že existují určité záchranné sítě. Neziskové organizace, které mohou prostřednictvím terénních pracovníků i samy vyhledávat klienty. Některé informace by mu byly určitě poskytnuty též i na příslušných sociálních oborech. Klient se může například objednat k právní poradně advokátní komory,

která se nachází u některých soudů. Bohužel o této možnosti klient musí předem vědět, protože tyto služby jsou v současnosti inzerovány špatně. Lidé musí vědět, co hledají, třeba na internetu, nebo se musí dotázat telefonicky na příslušných soudech. Soud ani advokátní komory aktivně nevyhledávají klienty pro bezplatnou právní pomoc. Další možností je přidělení advokáta Českou advokátní komorou. Osoba musí prokázat, že její příjmové a majetkové poměry takové poskytnutí služeb odůvodňují.

Jak dokáže dané služby pan T zabezpečit?

Neziskové organizace si za rady nic neúčtují. Jestliže mohou v rozsahu své činnosti klienty zastupovat, tak i tato činnost je poskytována zdarma. Při přidělení advokáta Českou advokátní komorou je jeho činnost placena ze zdrojů komory. Pokud nám advokáta přidělí soud, jsou jeho výdaje hrazeny státem. V tomto případě se nejedná o věc, která by měla své místo u soudu. Jde o pomoc poradenství, a to prostřednictvím advokáta nebo jiného poradce. Tato pomoc není zajišťována státem a proto v současnosti nebude její financování státem hrazeno.

Jak á kritéria budou sloužit k zjištění nemajetnosti pana T.?

Neziskové organizace nemají stanovená kritéria pro zjišťování nemajetnosti a Česká advokátní komora poskytuje poradenské služby při soudek zdarma a nekouká na nemajetnost. Soudy nemajetnost aktivně zjišťují. Zde je ale otázkou, jestli by v daném případě bylo takto postupováno, protože nejde typově o soudní spor.

7.2 Druhý příklad

Částečně invalidní klient je ve výkonu trestu. Po rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení je mu částečný invalidní důchod odebrán. Klient s rozhodnutím nesouhlasí a chce podat proti rozhodnutí ČSSZ žalobu. Neví však jak postupovat, jak případnou žalobu sepsat nebo jak si zaopatřit právní pomoc. Žalobu musí podat v zákoně stanovené lhůtě. Po měsíci od zastavení výplaty je bez finančních prostředků, protože polovina důchodu se automaticky používá na hrazení nákladů výkonu trestu a další část využívá klient na doplatky léků a na osobní potřebu. Obrací se na tedy na Českou advokátní komoru se žádostí o přidělení advokáta, který by mu mohl pomoci podat žalobu. Komora ho vyzvala, aby oslovil dva advokáty s žádostí poskytnutí právní pomoci. Jestliže bude písemně odmítnut advokáty, tak mu komora přidělí jiného. Sociální pracovník věznice opatří klientovi kon-

takty a poté klient oslovuje náhodně vybrané advokáty. První mu obratem zašle odpověď, že ve stanovené lhůtě, do které zbývají 3 týdny, nestihne napsat žalobu, z kapacitních důvodů. Na odpověď druhého advokáta čeká. Když mu nepřichází odpověď po dvou týdnech, obrací se v poslední chvíli na poradnu. Do konce vypršení lhůty zbývají tři pracovní dny, a proto je do věznice faxována plná moc a obratem je pak doručena zpátky do neziskové organizace. Žaloba je podána na příslušný soud advokátem, kterého sehnala a zaplatila nezisková organizace. Klient dosáhne svého a soud rozhodnutí ČSSZ zrušil. [23]

Vlastní názor

Klient sám neví jak sepsat žalobu a jak si zaopatřit právní pomoc. Navíc je zřejmé, že nevlastní velké jmění, a proto požádá o pomoc Advokátní komoru České republiky. Ta se věnuje jeho problému a radí mu, ať kontaktuje dva advokáty. Jestliže odpoví záporně, komora mu přidělí advokáta sama. Bohužel si klient vybere advokáta, který je časově zaprázdňen. Druhý advokát nejeví zájem o spolupráci. Proto se klient obrátí na neziskovou organizaci, která mu pomohla.

ZÁVĚR

Moje bakalářská práce na téma Poskytování právních služeb se věnuje problematice, která souvisí s advokací, advokáty, notáři a soudními exekutory. Práci jsem rozdělil na dvě části. První částí jsem čerpal z knižních zdrojů a běžně dostupných zdrojů, které se vyskytují na internetu. Ve druhé části jsem pak využíval i například časopis Bulletin, kde jsem se snažil hledat informace o příkladech z praxe.

V první části bakalářské práce jsem se věnoval hlavně osobám, které prosazují právo. Jako první bod jsem však popisoval samotnou advokacii, její vznik v českých zemích a popsal jsem osoby, které směřují právo vykonávat.

Další kapitola se pak věnuje advokátům. Popsal jsem v ní, jak se člověk může stát advokátem a nastínil jsem jaké má vlastně advokát práva a povinnosti. Jaké jsou vlastně jeho obecné povinnosti, povinnosti vůči klientovi, povinnosti vůči advokátní komoře a taktéž jaké jsou jeho povinnosti k samotnému advokátnímu stavu. Dále jsem se věnoval, co by člověk měl udělat, jestliže advokát poruší jeho povinnosti. Objasnily jsem, co by měla obsahovat smlouva mezi klientem a advokátem a popsal jsem, kdo to je advokátní koncipient. V poslední části tohoto bodu jsem popsal advokátní komoru. Jaké má orgány, a k čemu jaký orgán slouží a co provádí.

Třetí kapitola se věnuje notářům. Je v ní popsáno, jak se dá zahájit činnost notářů a co k tomu potřebujete a jak vlastně zanikne notářský úřad. Dále jsem se v tomto bodu věnoval postavení a působnosti notáře. Co to je vlastně notářská činnost, jakou právní pomoc notář poskytuje a jakou ostatní činnost vykonává. Stejně jako u advokáta jsem zde popsal komoru notářů. Jaké má orgány a k čemu tyto orgány slouží. Jako poslední věc jsem objasnily, kdo to je notářský koncipient a kandidát.

Ve čtvrtém bodě jsem narazil na soudního exekutora. Jako první jsem popsal, jak se člověk může stát exekutorem a kdo ho jmenuje. Následně jsem vysvětlil, jak zaniká exekutorský úřad. Poté jsem se snažil popsat jeho hlavní činnost, exekuční činnost, a další činnosti, které má na starost, hlavně pak exekutorský zápis.

V posledním bodě této části jsem se popsal nejnovější připravované změny státem, které se týkají exekutorského úřadu.

V druhé části bakalářské práce se věnuji bezplatné právní pomoci. Snažím se v ní vysvětlit, jak funguje bezplatná právní pomoc mimo řízení a v řízení trestním, správním, soudním

řízením správním, občanskoprávním a řízením u ústavního soudu. Dále se snažím nastínit, jakou pomoc nabízí Česká advokátní komora. Přidal jsem i žádost, kterou využijeme, když potřebujeme přidělit advokáta. Popsal jsem, jaké jsou typy bezplatné právní pomoci a udal příklad pro bono pomoci a pár příkladů z bezplatné právní poradny, která se nachází na internetu.

V poslední části jsem uvedl dva příklady zastoupení klienta neziskovou organizací, která provádí své služby bezplatně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] *Potřebuji právníka: Právní pomoc a advokáti* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.potrebujipravnika.cz/podrobne-informace/pravni-pomoc-a-advokati/prava-a-povinnosti-advokata-vuci-klientum/>
- [2] *Paragraf: Práva a povinnosti advokáta* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.paragraf.sk/page.php?id=105>
- [3] *Paragraf: Exekutoři* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.paragraf.sk/page.php?id=25&lastImg=5>
- [4] *Zákony pro lidi: Exekuční řád* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-120>
- [5] *Paragraf: Odvolání exekutora* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.paragraf.sk/page.php?id=89>
- [6] *Peníze.cz: Průvodce exekucí krok za krokem* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/exekuce/242480-pruvodce-exekuci-krok-za-krokem>
- [7] *Mgr. Martin Slavata, soudní exekutor: Exekuční činnost* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.exekutormlboleslav.cz/exekucni-cinnost.html>
- [8] *Exekutorská komora České republiky: Rady exekutorů* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/963-60-vsechno-co-jste-chteli-vedet-o-exekucich-ale-bali-jste-se-zeptat-9-dil-zruseni-exekutorskych-zapisu-03-12-2012?w=>
- [9] *Mgr. Martin Slavata, soudní exekutor: Další činnosti* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.exekutormlboleslav.cz/dalsi-cinnost.html>
- [10] *Férová justice: Bezplatná právní pomoc* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://ferovajustice.cz/hledam-pravni-pomoc-58/bezplatna-pravni-pomoc-2582.html#>
- [11] *Potřebuji právníka: Bezplatná právní pomocí* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.potrebujipravnika.cz/podrobne-informace/>
- [12] *Bezplatní právní poradna* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://bezplatnapravniporadna.cz/online-zdarma/>

- [13] *Pro bono centrum: aktuality* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.probonocentrum.cz/aktuality/nevidomi-manzele-se-brani-proti-diskriminaci-98>
- [14] *Exekutorská komora České republiky: aktuality* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://ekcr.cz/aktuality-pro-verejnost>
- [15] *Paragraf: Notářský koncipient* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.paragraf.sk/page.php?id=108>
- [16] *Paragraf: Notářský kandidát* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.paragraf.sk/page.php?id=109>
- [17] *Zákony pro lidi: Notářský řád* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-358>
- [18] DĚDIČ, Jan. *Učebnice práva*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 1995, 278 s. ISBN 80-7175-006-9.
- [19] BALÍK, Stanislav. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, 271 s. ISBN 978-80-7035-427-8.
- [20] *Česká advokátní komora: Povinnosti advokáta* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=40>
- [21] *Paragraf: Advokáti* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.paragraf.sk/page.php?id=27>
- [22] *Zákony pro lidi: Zákon o advokacii* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1996-85#cast6>
- [23] *Bulletin* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: http://www.bezplatnapravnipomoc.cz/_files/file/Bulletiny/Bulletin%202_2008.pdf
- [24] BALÍK, Stanislav. *Advokacie včera a dnes: (vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2000, 256 s. ISBN 8090262775.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BPP Bezplatná právní pomoc

ČSSZ Česká správa sociálního zabezpečení

ČSFR Československá federativní republika

NNO Nestátní nezisková organizace

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Česká advokátní komora – Kaňkův palác.....</i>	<i>18</i>
<i>Obrázek 2: Znak notářské komory.....</i>	<i>28</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI Vzor potvrzení o osobních majetkových výdělkových poměrech

Příloha PII

PŘÍLOHA P I: VZOR POTVRZENÍ O OSOBNÍCH MAJETKOVÝCH VÝDĚLKOVÝCH POMĚRECH

Vzor k § 138 odst. 1 o. s. ř. (IMS O. s. ř. č. 060)

Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech k žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce

Potvrzení

o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce ve věci:

I. POMĚRY OSOBNÍ A RODINNÉ:

1. Jméno a příjmení:
2. Datum narození:
3. Rodné číslo:.....
4. Státní občanství:
5. Stav [svobodný(á), ženatý (vdaná), rozvedený(á), ovdovělý(á)]:
6. Trvalé bydliště:
7. Přechodné bydliště:

II. PŘÍJMY Z PRACOVNÍHO (OBDOBNÉHO) POMĚRU:

(ze závislé činnosti a funkční požitky)

Žadatel(ka) uvede všechny své pracovní poměry (včetně vedlejší činnosti, je-li konána v pracovním poměru), popřípadě poměry obdobné pracovnímu poměru, a všechny své zaměstnavatele. Průměrný měsíční čistý výdělek žadatele(ky) potvrdí jeho (její) zaměstnavatel(é) .

8. Druh pracovního vztahu:
9. Zaměstnavatel(é)
10. Druh vykonávané práce (pracovní zařazení):

Potvrzení zaměstnavatele

Potvrzuji, že žadatel(ka)

má průměrný měsíční čistý výdělek za kalendářní čtvrtletí ve výši Kč.

V dne

razítko a podpis

Průměrný čistý měsíční výdělek zaměstnavatel vypočte tak, že od průměrného měsíčního hrubého výdělku zjištěného za předchozí kalendářní čtvrtletí, k němuž připočte případné dávky nemocenského pojištění vyplacené zaměstnavatelem v tomto období, odečte zálohu na daň z příjmů fyzických osob, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění; záloha na daň z příjmů fyzických osob, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění se stanoví podle podmínek a sazeb platných v měsíci, v němž se vystavuje potvrzení.

Průměrný čistý měsíční výdělek zaměstnavatel vypočte tak, že od průměrného měsíčního hrubého výdělku zjištěného za předchozí kalendářní čtvrtletí, k němuž připočte případné dávky nemocenského pojištění vyplacené zaměstnavatelem v tomto období, odečte zálohu na daň z příjmů fyzických osob, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění; záloha na daň z příjmů fyzických osob, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění se stanoví podle podmínek a sazeb platných v měsíci, v němž se vystavuje potvrzení.

Potvrzení dalších zaměstnavatelů přiložte jako přílohu.

11. žadatel(ka) není zaměstnán(a) z důvodů:

III. PŘÍJMY Z DOHOD O PRACÍCH KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR:

(z dohody o provedení práce nebo z dohody o pracovní činnosti)

Žadatel(ka) uvede všechny dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, podle nichž vykonává pracovní činnost v době podání tohoto potvrzení, a všechny své zaměstnavatele. Výši odměny za výkon těchto prací potvrdí jeho (její) zaměstnavatel(é).

12. Druh pracovní činnosti:

13. Doba (rozsah) sjednané pracovní činnosti:

14. Zaměstnavatel(é):

Potvrzení zaměstnavatele

Potvrzují, že odměna žadatele(ky)

z uzavřené dohody *) o pracovní činnosti – *) o provedení práce činí (má podle dohody činit) Kč. Z této odměny připadá z doby, po kterou má vykonávat pracovní činnost, na jeden kalendářní měsíc částka Kč.

V dne

razítko a podpis

Potvrzení dalších zaměstnavatelů přiložte jako přílohu.

IV. PŘÍJMY Z PODNIKÁNÍ A Z JINÉ SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI:

Žadatel(ka) uvede všechny příjmy, které má z podnikání nebo z jiné samostatně výdělečné činnosti, jež dosáhl(a) za poslední zdaňovací období před podáním tohoto potvrzení.

15. Druh podnikání (předmět výdělečné činnosti):

16. Obchodní firma fyzické osoby (je-li podnikatelem zapsaným v obchodním rejstříku):

.....

17. Výše příjmu (za poslední zdaňovací období a po odečtení daně):.....

.....

Základ daně ohledně uvedených příjmů a vyměřenou daň žadatel(ka) doloží pravomocným platebním výměrem (platebním výměrem opatřeným doložkou právní moci) orgánu vykonávajícího správu daně za poslední zdaňovací období před podáním tohoto potvrzení, který přiloží jako přílohu.

V. PŘÍJMY Z HMOTNÉHO A SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ:

Žadatel(ka) uvede všechny příjmy, které pobírá z hmotného zabezpečení uchazečů o zaměstnání, důchodového pojištění, nemocenského pojištění (s výjimkou dávek vyplácených zaměstnavatelem) a státní sociální podpory v době podání tohoto potvrzení.

18. Hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání

Druh dávky:

– výše dávky měsíčně: Kč

19. Dávky důchodového pojištění

druh dávky:

– výše dávky měsíčně: Kč

20. Dávky nemocenského pojištění

druh dávky:

od kdy a do kdy byla (je) pobírána

.... – výše vyplacených dávek: Kč

21. Dávky státní sociální podpory:

druh dávky:

– výše dávky měsíčně: Kč

Druh a výši dávky žadatel(ka) doloží pravomocným rozhodnutím (rozhodnutím opatřeným doložkou právní moci) o přiznání dávky nebo potvrzením plátce příslušné dávky, která přiloží jako přílohu

VI. DALŠÍ PŘÍJMY (příjmy uvedené v ustanoveních § 8 a 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů):

Žadatel(ka) uvede všechny příjmy uvedené v ustanoveních § 8 a 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, které dosáhl(a) za poslední zdaňovací období před podáním tohoto potvrzení.

22. Příjmy z kapitálového majetku podle § 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

– Výše příjmu (za poslední zdaňovací období a po odečtení daně):

23. Příjmy z pronájmu podle § 9 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

– Výše příjmu (za poslední zdaňovací období a po odečtení daně):

24. Ostatní příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, podle § 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Výše příjmu (za poslední zdaňovací období a po odečtení daně):

Základ daně ohledně uvedených příjmů a vyměřenou daň žadatel(ka) doloží pravomocným platebním výměrem (platebním výměrem opatřeným doložkou právní moci) orgánu vykonávajícího správu daně za poslední zdaňovací období před podáním tohoto potvrzení, který přiloží jako přílohu.

VII. OSOBNÍ MAJETEK:

(nemovitosti, byty a nebytové prostory ve vlastnictví, movité věci – například motorová vozidla, cennosti, cenné papíry, úspory apod.)

Žadatel(ka) uvede veškerý majetek větší ceny, který mu patří (včetně majetku, jenž má se svým manželem ve společném jmění) v době podání tohoto potvrzení.

25. Majetek větší ceny:

VIII. VÝDĚLKOVÉ A MAJETKOVÉ POMĚRY MANŽELA ŽADATELE:

Žadatel(ka) uvede výdělkové a majetkové poměry svého manžela, s nímž žije ve společné domácnosti.

26. Jméno a příjmení:

Datum narození:

Zaměstnavatel:

Průměrná čistá měsíční mzda za předcházející kalendářní čtvrtletí: Kč

Výše příjmu z podnikatelské činnosti za poslední zdaňovací období: Kč

Pobírá důchod ve výši:..... Kč

Jiné příjmy (druh a výše):.....

Majetkové poměry manžela (nemovitosti, byty a nebytové prostory ve vlastnictví a věci movité):.....

IX. ZÁVAZKY:

Žadatel(ka) uvede všechny své zákonné vyživovací povinnosti.

27. Mám tyto vyživovací povinnosti:

Jméno, příjmení.....

a rok narození.....

oprávněného.....

Příbuzenský poměr.....

Žije ve společné domácnosti.... Výše vlastního příjmu.....

Výše povinnosti měsíčně určená soudem.. ..

Žadatel(ka) uvede veškeré své dluhy.

28. Mám tyto dluhy:

Věřitel..... Výše..... Důvod vzniku

.

X. JINÉ OKOLNOSTI, KTERÉ BY MOHLY MÍT VLIV NA OSVOBOZENÍ:

(výdělkové možnosti žadatele, nepříznivý zdravotní stav, déle trvající nemoc v rodině, apod.)

Žadatel(ka) uvede další okolnosti, které nejsou obsazeny pod body II. až IX. a které podle jeho (jejího) názoru mohou mít vliv na rozhodování soudu o přiznání osvobození od soudních poplatků.

29. Prohlašuji, že údaje, které jsem uvedl(a), jsou pravdivé a že jsem nezamlčel(a) žádné okolnosti, které by mohly mít vliv na rozhodování soudu o osvobození od soudních poplatků.

V dne

.....

podpis

Přílohy:

Upozornění:

Žadatel(ka) o osvobození od soudních poplatků tento dotazník řádně a úplně vyplní, dá si od svého (svých) zaměstnavatele(ů) vystavit potvrzení k bodům II. a III. a spolu s přílohami uvedenými pod body IV. až VI. jej odevzdá soudu, u něhož žádá o osvobození od soudních poplatků.

Potvrzení je třeba dát si vystavit a přílohy přiložit jen tehdy, uvádí-li žadatel(ka), že má příslušné příjmy.